

Bibliothek Liberec

Knihovna Liberec
Library Liberec

Stanu se menším a ještě menším, až budu nejmenším na celém světě. *Die Welt ist alles, was der Fall ist.*

Nothing to be done. Sem, knihomilče, knihu zvláštní ždás-li mít!

Blázniviny se rozsévají nazdarbůh.

Es war spät abends, als K. ankam.

»Kde jsem se to zase ocitl?« divil se Křtek, když vyšplhal na svůj křtinec uprostřed dětského hřiště a zvědavě se rozhlížel.

Být básníkem, to není jenom tak.

Mnozí odůvěřivci, když se ocitli na počátku velkého měsíce června, usdají do stínu platanů a jejich urputné vzezření se stává mírným.

Byl pozdní večer – první máj, večerní máj – byl lásky čas.

Šivam šantamidjam varam lokapalam parabrahma lingam bhadže pandurangam.

Dalle finestre di questa casa si vede il nulla.

From fairest creatures we desire increase, that thereby beauty's rose might never die.

Slunko bylo u samého západu a svatojánní broučci vstávali.

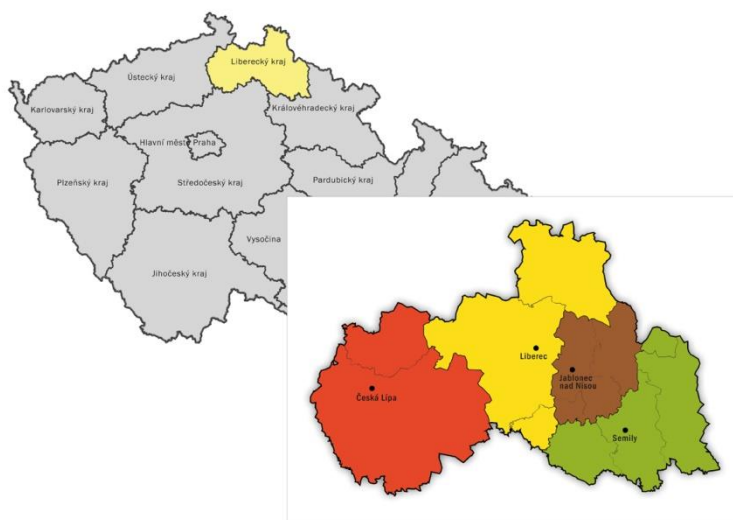
Odpuť, kdo hvězdám nevěříš.

Oh, moje Manon!

www.kvkli.cz

Zpráva o výkonu regionálních funkcí knihoven v Libereckém kraji

za rok 2017



březen
2018

Obsah:

I. Regionální funkce v rámci Libereckého kraje	2
1. Úvod - základní cíle regionálních funkcí v rámci Libereckého kraje a jejich zajištění	2
Oblasti a pověřené knihovny v Libereckém kraji:	2
Síť knihoven Libereckého kraje zřizovaných krajem, městy a obcemi k 31. 12. 2016:	2
Personální zajištění výkonu regionálních funkcí KVK v rámci Libereckého kraje	3
2. Plnění základních úkolů a standardů regionálních funkcí v rámci Libereckého kraje	4
Poradenská a konzultační činnost - koordinace výkonu regionálních funkcí v kraji	4
Statistika knihovnických činností (Přehledy činnosti, plnění standardů VKIS)	5
Vzdělávání knihovníků, porady	6
Zajišťování dopravy	8
Servis automatizovaných knihovnických systémů	8
3. Další činnosti	8
II. Zpráva o výkonu regionálních funkcí v knihovnách Českolipska	8
Síť veřejných knihoven	8
Personální zajištění regionálních služeb	8
Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí	9
1. Plnění základních standardů pro výkon regionálních funkcí	9
Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy	9
Statistika knihovnických činností	9
Vzdělávání knihovníků, porady	9
Tvorba výměnných fondů, jejich cirkulace a distribuce	9
Cirkulace výměnného fondu	10
Pomoc při revizi a aktualizaci knihovního fondu	10
Nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků provozovatelů (obcí)	10
Servis výpočetní techniky	10
Doprava v rámci výkonu regionálních funkcí	10
2. Další služby knihovnám zajišťované pověřenou knihovnou	10
III. Zpráva o výkonu regionálních funkcí v knihovnách Jablonecka	11
Síť veřejných knihoven	11
Personální zajištění výkonu regionálních funkcí	12
Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí	12
1. Plnění základních standardů pro výkon regionálních funkcí	12
Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy	12
Statistika knihovnických činností	12
Vzdělávání knihovníků, porady	12
Tvorba výměnných fondů, jejich cirkulace a distribuce	12
Pomoc při revizi a aktualizaci knihovnických fondů	13
Nákup a zpracování knihovnických fondů z prostředků provozovatelů (obcí)	13
Servis automatizovaných knihovnických systémů	13
2. Další služby knihovnám zajišťované pověřenou knihovnou	13
IV. Zpráva o výkonu regionálních funkcí v knihovnách Liberecka	13
Síť veřejných knihoven	13
Personální zajištění výkonu regionálních funkcí	14
Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí	14
1. Plnění základních standardů pro výkon regionálních funkcí	14
Poradenská a konzultační činnost	14
Statistika knihovnických činností	15
Vzdělávání knihovníků, porady	15
Tvorba výměnných fondů, jejich distribuce	15
Aktualizace a revize knihovnických fondů	16
Nákup a zpracování knihovnických fondů z prostředků zřizovatelů (obcí)	16
Servis automatizovaných knihovnických systémů	16
Doprava v rámci výkonu regionálních funkcí	17
2. Další služby zajišťované Oddělením služeb knihovnám Liberecka	17
V. Zpráva o výkonu regionálních funkcí v knihovnách Semilska	17
Síť veřejných knihoven	17
Personální zajištění výkonu regionálních funkcí	18
Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí	18
1. Plnění základních standardů pro výkon regionálních funkcí	18
Poradenská a konzultační činnost	18
Statistika knihovnických činností	19
Vzdělávání knihovníků, porady	19
Tvorba výměnných fondů, jejich cirkulace a distribuce	19
Pomoc při revizi a aktualizaci fondu	19
Nákup a zpracování knihovnických fondů z prostředků zřizovatelů (obcí)	19
Servis automatizovaných knihovnických systémů	20
2. Další služby knihovnám zajišťované pověřenou knihovnou	20
VI. Finanční zajištění regionálních funkcí knihoven v Libereckém kraji	21
Příloha: Výkaz výkonu a financování regionálních funkcí v roce 2016	23

I. Regionální funkce v rámci Libereckého kraje

1. Úvod - základní cíle regionálních funkcí v rámci Libereckého kraje a jejich zajištění

Úkoly krajské knihovny jsou specifikovány v Zákoně č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) v § 11. Dle odstavce 3 krajská knihovna plní a koordinuje plnění regionálních funkcí (RF) vybranými základními knihovnami v kraji. Náplň činnosti na krajské i okresní úrovni vychází z "[Metodického pokynu Ministerstva kultury ČR k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky](#)"¹

Základním dokumentem na krajské úrovni je Konceptce zajištění výkonu regionálních funkcí v knihovnách Libereckého kraje 2007-2015 schválená usnesením Rady kraje č. 435/08/RK dne 22. 4. 2008 v rámci Konceptce rozvoje Krajské vědecké knihovny v Liberci novelizovaná v roce 2013 s výhledem do r. 2020.

Původní konceptce, její plnění k 1. 1. 2013 a text novelizované konceptce je dostupný na stránce <http://www.kvkl.cz/pro-knihovny/regionalni-funkce/regionalni-funkce-v-libereckem-kraji.html>.

Oblasti a pověřené knihovny v Libereckém kraji:

Výkon regionálních funkcí je v Libereckém kraji realizován ve čtyřech oblastech shodných s bývalými okresy jejich tradičními knihovnickými centry, s nimiž Krajská vědecká knihovna v Liberci (dále KVK v Liberci) uzavřela smlouvy o přenesení výkonu regionálních funkcí:

- Českolipsko - Městská knihovna v České Lípě
- Jablonecko - Městská knihovna v Jablonci nad Nisou
- Semilsko - Městská knihovna v Semilech
- Liberecko - KVK v Liberci

Sít' knihoven Libereckého kraje zřizovaných krajem, městy a obcemi k 31. 12. 2017:

Oblasti Libereckého kraje z hlediska regionálních funkcí	Počet obyvatel okresů LK (občanů ČR+ cizinců) k 1. 1. 2017 dle údajů MV ČR	Pověřené knihovny		Profesionální knihovny ²		Neprofesionální knihovny ³		Celkem		Z toho obsluhovaných knihoven a poboček v rámci RF
		Knihovny	Pobočky	Knihovny	Pobočky	Knihovny	Pobočky	Knihovny	Pobočky	
Česká Lípa	109 260 ⁴	1	4	7	2	36	1	44	7	47
Jablonec nad Nisou	92 346	1	4	7	1	26	3	34	8	36
Liberec	174 314 ⁵	1 (KK)	6	10	0	48	6	59	12	64+3 PK
Semily	74 713	1	1	8	4	56	2	65	7	67
Liberecký kraj celkem	450 633	4	15	32	7	166	12	202	34	217

Ve statistickém výkazu RF (příloha zprávy) vykazují KVK v Liberci a pověřené knihovny (dále PK) 217 obsluhovaných knihoven a poboček, kterým poskytují služby. Pověřené knihovny ani KVK v Liberci do počtu obsluhovaných knihoven nezahrnují své vlastní pobočky (kromě 1 vesnické pobočky MěK Česká Lípa v Dobranově). Pobočkám, které jsou do počtu obsluhovaných knihoven zahrnuty, jsou poskytovány kompletní služby. Jedná se obvykle o bývalé samostatné knihovny. V počtu obsluhovaných knihoven se projevil pokles počtu knihoven na Semilsku, kde byly v průběhu roku 2016 zrušeny 2 dlouhodobě nepracující knihovny (Kacanovy a Vítkovice). V průběhu roku 2017 byla zrušena pobočka Místní knihovny Jestřabí – Křížlice, která však byla ještě v roce 2017 obsluhována, proto je zahrnuta v počtu obsluhovaných knihoven, v síti knihoven k 31. 12. 2017 již zahrnuta není. V Libereckém kraji dále nabízí své služby veřejnosti 17 registrovaných knihoven se speciálními fondy, jejichž seznam

¹<http://ipk.nkp.cz/programy-podpory/regionalni-funkce-verejnych-knihoven/metodicky-pokyn-ministerstva-kultury-k-zajisti-vykonu-regionalnich-funkci-knihoven-a-jejich-koordinaci-na-uzemi-cr>

² Profesionální knihovny – s pracovním úvazkem nad 15 hodin týdně

³ Neprofesionální knihovny – s pracovním úvazkem do 15 hodin týdně

⁴ Včetně Jablonného v Podještědí

⁵ Bez Jablonného v Podještědí

s odkazy na webové stránky je uveřejněn na webu KVK v Liberci v článku [Veřejné knihovny se speciálními fondy](http://www.kvkl.cz/pro-knihovny/knihovny-libereckeho-kraje/verejne-knihovny-se-specialnimi-fondy.html)⁶. Tyto knihovny nejsou do počtu obsluhovaných knihoven započítávány, pověřené knihovny s nimi nemají uzavřené smlouvy o poskytování služeb, metodickou pomoc na vyžádání však neodmítnou.

Personální zajištění výkonu regionálních funkcí KVK v rámci Libereckého kraje

Výkon regionálních funkcí v rámci kraje včetně vzdělávání knihovníků zajišťuje krajská metodička. Organizačně funkce krajského metodika podléhá přímému řízení ředitelkou knihovny, která se podle potřeby podílí na výkonu RF a je předsedkyní sekce pro RF SDRUK.

Stav pracovníků RF v rámci krajských funkcí k 31. 12. 2017 (beze změny oproti roku 2016):

- krajská metodička 1 prac. úvazek
- řidič 0,5 prac. úvazku (doprava je zajišťována pro 3 okresy)
- celkem: 1,5 prac. úvazku

V druhé polovině roku 2017 byla zahájena postupná výměna obsazení funkce krajské metodičky. PhDr. Michaela Staňková, která se po rodičovské dovolené vrátila do zaměstnání, se od září začala zapracovávat za dosavadní metodičku Jaroslavu Starcovou odcházející do důchodu. Obě pracovaly na zkrácený pracovní úvazek a počítá se, že předávání funkce bude probíhat ještě v průběhu roku 2018.

Dlouhodobá nemoc řidiče, za nějž byla teprve s určitým prodloužením obstarána náhrada, negativně promítla do počtu metodických návštěv i distribuovaných souborů výměnných fondů.

Pracovníci RF v rámci Libereckého kraje k 31. 12. 2017:

V celkově vykazovaném počtu 11,6 pracovníků je zahrnut 1 úvazek připadající na řidiče. Počet odborných pracovníků činí 10,6 pracovníků přepočtených na plně zaměstnané včetně krajské metodičky. V níže uvedené tabulce jsou porovnány statistické průměry počtu poskytnutých služeb na 1 odborného pracovníka a na 1 obsluhovanou knihovnu, do počtu odborných pracovníků není zahrnuta krajská metodička a řidiči.

	Okres Česká Lípa	Okres Jablonec n. N.	Okres Liberec	Okres Semily	Liberecký kraj celkem
Počet obsluhovaných knihoven (bez PK)	47	36	64	67	214
Počet přepočtených odborných pracovníků RF (bez krajské met. a řidičů)	2,0	2,0	3,0	2,6	9,6
Počet knihoven na 1 pracovníci/pracovníka	23,5	18,0	21,3	25,8	22,3
Počet metodických návštěv	209	70	106	179	564
Průměr na 1 pracovníci/pracovníka	104,5	35,0	35,3	68,8	58,8
Průměr na 1 knihovnu	4,4	1,9	1,7	2,7	2,6
Počet svazků VF v rozeslaných souborech	6 440	7 019	10 403	8 411	32 273
Průměr na 1 pracovníci/pracovníka	3 220,0	3 509,5	3 467,7	3 235,0	3 361,8
Průměr na 1 obsluhovanou knihovnu	137,0	195,0	162,5	125,5	150,8
Počet sv. nakoupených z prostředků obcí	3 559	2 496	3 509	676	10 240
Průměr na 1 pracovníci/pracovníka	1 779,5	1 248,0	1 169,7	260,0	1 066,7
Průměr na 1 obsluhovanou knihovnu	75,7	69,3	54,8	10,1	47,9
Počet obslužených knihoven	36	27	55	14	132
Průměr na 1 obsluženou knihovnu	98,9	92,4	63,8	48,3	77,6
Procento obslužených knihoven z obsluhovaných	77%	75%	86%	21%	62%

⁶ <http://www.kvkl.cz/pro-knihovny/knihovny-libereckeho-kraje/verejne-knihovny-se-specialnimi-fondy.html>

	Okres Česká Lípa	Okres Jablonec n. N.	Okres Liberec	Okres Semily	Liberecký kraj celkem
Počet zpracovaných sv. knih	3 559	3 007	3 937	2 061	12 564
Průměr na 1 pracovníci/pracovníka	1 779,5	1 503,5	1 312,3	792,7	1 308,8
Průměr na 1 knihovnu	75,7	83,5	61,5	30,8	58,7
Počet obslužených knihoven	36	27	58	27	148
Procento obslužených knihoven z obsluhovaných	77%	75%	91%	40%	69%
Počet revidovaných svazků knih	27 644	26 085	16 421	16 328	86 478
Průměr na 1 pracovníci/pracovníka	13 822,0	13 042,5	5 473,7	6 280,0	9 008,1

Z tabulky je patrné, že praxe v poskytování služeb je v jednotlivých okresech poněkud odlišná. Vychází z dlouholetých tradic, z podmínek jednotlivých pověřených knihoven i knihoven a obcí v obvodu působnosti. Každá z pověřených knihoven v některé z činností vykazuje vyšší výkony, než ostatní. Pokud má v obvodu působnosti např. nižší počet knihoven na 1 pracovníka, vykazuje vysoký počet zpracovaných knih, rozeslaných výměnných fondů apod. Vyšší počet knihoven na 1 pracovníka (Semily) je kompenzován poměrně nízkým nákupem z prostředků obcí, který neměl v této oblasti tradici. K propočtům průměrného počtu svazků ve výměnných souborech je třeba upřesnit, že počet obsluhovaných knihoven je uváděn včetně profesionálních knihoven, které doplňují vlastní KF a výměnné soubory v řadě případů nevyužívají.

V roce 2017 nebyl ve dvou okresech naplněn standard počtu metodických návštěv na 1 obsluhovanou knihovnu stanovený ve výše zmíněném metodickém pokynu MK ČR k zajištění výkonu RF. MěK Jablonec n. N. zůstala těsně pod hranicí doporučených 2 metodických návštěv na 1 obsluhovanou knihovnu, standardu v roce 2017 nedosáhla ani KVK v Liberci. Příčinou mohl být poměrně dlouhodobý výpadek v obsazení funkce řidiče KVK v Liberci a dlouhodobá pracovní indispozice dvou pracovníků Oddělení služeb knihovnám Liberecka.

2. Plnění základních úkolů a standardů regionálních funkcí v rámci Libereckého kraje

Poradenská a konzultační činnost - koordinace výkonu regionálních funkcí v kraji

V rámci krajské funkce bylo vykonáno 23 návštěv a 53 konzultací vyplývajících z aktuálních úkolů a dle požadavků knihoven.

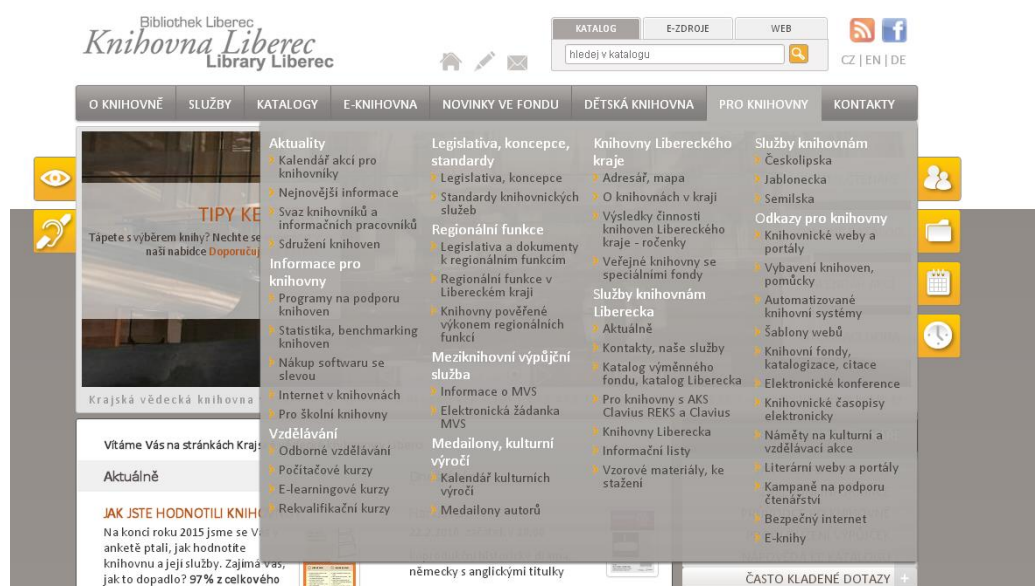
Výkon regionálních funkcí v kraji je realizován na základě Smluv o přenesení výkonu regionálních funkcí z krajské knihovny na základní knihovnu aktualizovaných a obnovených v roce 2008. Informovanost knihoven v LK o aktuálním dění v knihovnictví, o připravovaných akcích a kampaních na podporu čtenářství a propagaci knihoven, o nových číslech elektronických knihovnických periodik (Čtenář, Bulletin SKIP, Ikaros, U nás atp.) je průběžně zajišťována prostřednictvím elektronické pošty a webové stránky KVK v Liberci (k webové stránce více níže). Relevantní informace jsou předávány i knihovnám se speciálními fondy.

Krajská metodička J. Starcová je členkou Komise pro RF Sdružení knihoven ČR (dále SDRUK), Sekce vzdělávání a Sekce veřejných knihoven Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR (dále SKIP), informace z nich přenáší do knihoven LK. Do stejných sekcí SDRUK a SKIP se zapojila nastupující metodička M. Staňková. J. Starcová zastupovala SKIP LK v krajské komisi soutěže Vesnice roku, v roce 2017 se zúčastnila hodnocení všech 16 přihlášených obcí Libereckého kraje. Diplom za vzorné vedení knihovny a odměnu 10 000 Kč obdržela obec Heřmanice (okres Liberec), která byla zároveň nominována na cenu Knihovna roku 2017. Nominace byla projednána a odsouhlasena metodiky pověřených knihoven. Informace o obou knihovnách jsou dostupné prostřednictvím [webové stránky KVK v Liberci](http://www.kvli.cz/pro-knihovny/knihovny-libereckeho-kraje/o-knihovnach-v-kraji.html)⁷.

Na podzimním zasedání Sekce veřejných knihoven SKIP byla J. Starcová zvolena na následující tříleté období do hodnotitelské komise ceny Knihovna roku.

⁷<http://www.kvli.cz/pro-knihovny/knihovny-libereckeho-kraje/o-knihovnach-v-kraji.html>

Významným zdrojem odborných informací je pro knihovníky webová stránka [KVK v Liberci](http://www.kvkli.cz)⁸ - oddíl PRO KNIHOVNY. Za průběžnou aktualizaci a doplňování části Pro knihovny zodpovídá krajská metodická.



V roce 2017 byla věnována pozornost propagaci portálu Knihovny.cz jak při poradách tak i na Setkání knihovníků Libereckého kraje. Na podzim se v KVK v Liberci uskutečnil workshop pořádaný Městskou knihovnou v Praze, na němž si účastníci mohli prakticky vyzkoušet nové i stávající funkce portálu.

S podobným workshopem počítáme i v roce 2018.

Metodici KVK a pověřených knihoven věnovali pozornost aktualizaci údajů neprofesionálních knihoven v databázi ADR, která je zdrojem pro adresář knihoven na portálu Knihovny.cz. Funkce adresáře knihoven se podstatně zlepšily, přesto byla nadále průběžně aktualizována [databáze a mapa knihoven](http://www.kvkli.cz)⁹ na mapovém portálu Libereckého kraje vytvořená ve spolupráci s Odborem životního prostředí a zemědělství KÚ LK. Za aktualizaci údajů neprofesionálních knihoven v databázi ADR a údajů všech knihoven na mapě knihoven LK zodpovídají jednotlivé pověřené knihovny.

K prioritám metodické činnosti patřilo a nadále bude patřit zvyšování povědomí knihovníků o významu webových stránek knihoven a propagace činnosti knihoven na internetu prostřednictvím vlastních webů, webů zřizovatelů a sociálních sítí. V roce 2017 se uskutečnil s podporou z programu VISK 2 kurz Jak efektivně propagovat knihovnu na Facebooku se zkušenou lektorkou B. Buchtovou. Tvorbě webových stránek na základě projektu Webovky.knihovna.cz bude po pauze v roce 2017 věnován kurz v roce 2018.

V roce 2017 pokračovala na nadstandardní úrovni spolupráce krajské knihovny a Regionálního výboru SKIP Libereckého kraje, řada akcí je organizována v úzké součinnosti.

Statistika knihovnických činností (přehledy činnosti, plnění standardů VKIS)

V rámci kraje byly na základě podkladů z pověřených knihoven a z Oddělení služeb knihovnám Liberecka zpracovány sumáře za všechny knihovny kraje, profesionální a neprofesionální knihovny, byla provedena kontrola shody vložených údajů ve statistickém programu NIPOS s výsledky programu StatExcel. O výkonu regionálních funkcí v r. 2016 byla zpracována výroční zpráva včetně statistického výkazu RF. Oba materiály jsou uveřejněny v souladu se standardy pro výkon RF na [webu KVK v Liberci](http://www.kvkli.cz)¹⁰.

[Ročenka knihoven Libereckého kraje za rok 2016](http://www.kvkli.cz)¹¹ je v elektronické verzi uveřejněna na webové stránce KVK v části Pro knihovny. Součástí ročenky i samostatným materiálem uveřejněným na stejné webové stránce je přehled plnění vybraných doporučených standardů veřejných knihovnických a informačních služeb (VKIS) v jednotlivých knihovnách kraje.

⁸ <http://www.kvkli.cz/>

⁹ <http://geoportal.kraj-lbc.cz/knihovny>

¹⁰ <http://www.kvkli.cz/pro-knihovny/regionalni-funkce/regionalni-funkce-v-libereckem-kraji.html>

¹¹ <http://www.kvkli.cz/pro-knihovny/knihovny-libereckeho-kraje/rocenky-knihoven-libereckeho-kraje.html>

Knihovny LK mají dispozici ke stažení [na webové stránce věnované statistice a benchmarkingu](#)¹² elektronický Deník knihovny a Evidenci kulturně výchovné činnosti pro automatizované knihovny.

Vzdělávání knihovníků, porady

Podrobné informace o jednotlivých vzdělávacích akcích jsou dostupné v oddíle PRO KNIHOVNY na webu KVK v Liberci v [Kalendáři akcí pro knihovníky](#)¹³.

Vzdělávání knihovníků probíhalo ve dvou základních okruzích:

- Celoživotní vzdělávání knihovníků všech typů knihoven z rozpočtu RF a ve spolupráci s RV SKIP, případně jinými subjekty.
- Vzdělávání v oblasti IT s podporou z programu VISK 2 - 12 kurzů v celkovém rozsahu 90 vyučovacími hodinami.

Účast na vzdělávacích akcích je trvalý problém. Ve 32 profesionálních knihovnách LK a 3 PK se počet odborných pracovníků pohybuje okolo 100. Profesionální knihovny jsou z velké většiny obsazeny jedním knihovníkem, zřizovatelé nejsou nakloněni zavírání knihoven. Sjednotit otevírací dobu knihoven se daří pouze částečně. Na webové stránce KVK je trvale umístěn dotazník, jehož prostřednictvím zjišťujeme, o jaká témata mají knihovníci zájem a které dny pro uskutečnění vzdělávacích akcí preferují. Požadavkům se snažíme vyhovět, většinu vzdělávacích akcí proto organizujeme v úterý nebo v pátek. Celkově bylo knihovníkům v LK nabídnuto 23 akcí (137 hodin s celkovou účastí 586 osob ze 75 knihoven). Kromě toho uspořádaly PK a Oddělení služeb knihovnam Liberecka ve svých regionech 9 vzdělávacích akcí, jichž se zúčastnilo 141 účastníků ze 73 knihoven s celkovým počtem 22 hodin.

Hranice našeho kraje svým významem i účastí přesahoval již 15. ročník dvoudenní konference **Současnost literatury pro děti a mládež**, který byl organizován ve spolupráci s Katedrou českého jazyka a literatury Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci a Labyrintem věd(ění) při Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Téma: Kouzelný svět příběhů - umění vyprávět nejen slovem. Za oba dny se zúčastnilo 121 knihovníků, vysokoškolských pedagogů, učitelů aj. z celé republiky, kromě nich si přicházeli poslechnout jednotlivé příspěvky studenti z Technické univerzity v Liberci. Podrobné informace jsou uveřejněny na webové stránce KVK v Liberci v oddíle [Projekty a konference](#)¹⁴.

Tradiční **Setkání knihovníků Libereckého kraje** bylo doplněno odborným programem, v němž nás Mgr. Roman Giebisch, Ph.D. seznámil s připravovaným projektem Bookstart a dalšími akcemi SKIP, s novinkami v elektronických službách KVK v Liberci seznámila přítomná PhDr. Dana Petrádová, J. Starcová informovala o službách portálu Knihovny.cz., Mgr. Jaroslav Kříž představil akviziční portál TEAM LIBRARY. Inspiraci ze zahraničních knihoven přinesla PhDr. Ludmila Sýkorová, která se zúčastnila studijní cesty SKIP do slovinských knihoven.

[Podrobné informace o akci](#)¹⁵ jsou dostupné na webu KVK prostřednictvím [Kalendáře akcí pro knihovníky](#)¹⁶ v oddíle Pro knihovny.

Již po šesté bylo na setkání uděleno ocenění Regionální organizace SKIP LK – **Knihovník/Knihovnice Libereckého kraje**. V roce 2017 jej obdržely knihovnice – Za celoživotní přínos knihovnictví v Libereckém kraji Miroslava Kohoutová z MLK Děčichov a Jaroslava Starcová z KVK v Liberci. Knihovnicí Libereckého kraje roku 2017 byla jmenována Šárka Kalferstová z Místní knihovny ve Svijanech za mimořádně úspěšné vedení místní knihovny. Ve svijanské knihovně se realizuje neobyčejné množství kulturních, vzdělávacích a společenských akcí, knihovna je živým společenským centrem obce, kterou vyhledávají všechny věkové kategorie. Podrobně o nominovaných a oceněných knihovnicích na [webové stránce](#)¹⁷.

¹² <http://www.kvkli.cz/pro-knihovny/informace-pro-knihovny/statistika-benchmarking-knihoven.html>

¹³ <http://www.kvkli.cz/pro-knihovny/aktuality/kalendar-akci-pro-knihovniky.html>

¹⁴ <http://www.kvkli.cz/projekty-konference.html>

¹⁵ <http://www.kvkli.cz/component/content/article/26-kalendar-udalosti/pro-knihovny/3473-setkani-knihovniku-libereckeho-kraje-2017.html>

¹⁶ <http://www.kvkli.cz/pro-knihovny/aktuality/kalendar-akci-pro-knihovniky.html>

¹⁷ <http://www.kvkli.cz/pro-knihovny/knihovny-libereckeho-kraje/o-knihovnach-v-kraji/19-pro-knihovny/3906-knihovnik-knihovnice-roku-2017.html>

Přehled vzdělávacích akcí pořádaných v rámci RF a ve spolupráci s dalšími subjekty:

Datum	název akce, místo, náplň akce	výukových dní	počet hodin	počet účastníků na všech výukových dnech	počet absolventů
1.2.2017	Současná literatura pro děti a mládež - PhDr. Jana Čeňková, PhD., doc. Mgr. Radek Malý, Ph.D.	1	3	24	24
14.3.2017	Ochutnávka čtenářských strategií a metod kritického myšlení při četbě knížky pro děti - Nina Rutová	1	6	22	22
21. - 22. 3. 2017	15. ročník konference Současnost literatury pro děti a mládež	2	9	121	75
4.4.2017	Tritius - prezentace a odborný seminář	1	2,5	33	33
11.5.2017	Mezinárodní knižní veletrh Svět knihy 2017 (ve spolupráci s RV SKIP LK)	1	4	38	38
15.9.2017	Bezpečný kyberprostor - Mgr. Vladimír Vácha	1	2,5	16	16
7.11.2017	Workshop Knihovny.cz v roce 2017	1	3,5	17	17
24.11.2017	Knihovnická statistika	1	5	26	26
5.12.2017	Setkání knihovníků Libereckého kraje	1	4,5	48	48
Celkem RF	9	10	40	345	299
SKIP					
14.2.2017	Inspirační dílna Klubu dětských knihoven	1	3	15	15
13.6.2017	Studijní zájezd do Knihovny města Hradce Králové a MěK Poděbrady	1	4	43	43
Celkem SKIP	2	2	7	58	58
Úhrnem	11	12	47	403	357

Vzdělávání v oblasti IT z prostředků programu VISK2

Kurzy informační gramotnosti pro knihovníky Libereckého kraje jsou organizovány od roku 2002. Probíhají v učebně, která je vybavena 15 uživatelskými místy obnovenými v rámci projektu VISK2 v roce 2013 + 1 lektorským místem. Získaná dotace 44 000 Kč byla určena a využita na úhradu honorářů lektorů pro výuku základních, nástavbových, specializovaných a inovačních kurzů.

Získané prostředky byly použity na úhradu honorářů lektorům na 12 kurzech (18 výukových dní). V souladu s projektem byla zpracována nabídka kurzů dle předpokládaného zájmu účastníků zjištěného prostřednictvím průzkumu. Všechny plánované kurzy se uskutečnily, celková účast – 144 absolventů (přihlášených 162). Průměrná obsazenost kurzu: 12 účastníků.

VISK 2		Počet dnů	Počet hodin	Počet účastníků na všech výukových dnech	Počet absolventů
11.4.2017	Digitální knihovna Kramerius I - pro začátečníky	1	5	17	17
25.4.2017	Digitální knihovna Kramerius II - pro pokročilé	1	5	10	10
26.5.2017	Windows 10	1	5	12	12
30.5. a 6.6.2017	PowerPoint - tvorba prezentací	2	10	17	10
16. 6. a 23. 6. 2017	Informační a rešeršní podpora knihoven v práci se školami	2	10	26	12
27.6.2017	Fotografie - co s nimi	1	5	14	14
19. a 26.9.2017	Úprava fotografií v programu GIMP	2	10	18	10
13.10.2017	Jak efektivně propagovat knihovnu na Facebooku	1	5	14	14
20.10.2017	Tvorba on-line dotazníků	1	5	11	11
24. a 31. 10. 2017	Word pro mírně pokročilé	2	10	18	9
14. a 21. 11. 2017	Tvorba jednoduchého videa prostřednictvím programu Movie Maker	2	10	10	10
1. a 8. 12. 2017	MS Publisher - nástroj pro tvorbu propagačních materiálů	2	10	16	15
Celkem VISK 2	12	18	90	183	144

Porady ředitelů a metodiků pověřených knihoven

V roce 2017 se uskutečnily 4 porady ředitelů a metodiků PK. Při poradách byly projednávány aktuální otázky - rozpočty, plány vzdělávání, příprava materiálů, informace z jednání odborných komisí a sekcí, příprava akcí, zajištění celostátních kampaní na podporu čtenářství a propagaci knihoven aj. Porady jsou vítanou příležitostí k výměně zkušeností. Porad se obvykle účastní zástupkyně/zástupce KÚ LK. Průběžně jsou potřebné záležitosti konzultovány prostřednictvím elektronické pošty.

Zajišťování dopravy

KVK v Liberci zajišťuje dopravu spojenou s výkonem RF kromě Liberecka také pro Jablonecko a Semilsko (metodické návštěvy, rozvoz nových knih a výměnných souborů, nákupy knih). Jednotlivé okresy mají pravidelně 1x týdně k dispozici automobil s řidičem. Plynulost rozvozu byla v roce 2017 narušena výpadkem zapříčiněným dlouhodobou nemocí řidiče. V roce 2016 ujel řidič KVK v Liberci v rámci RF 14 969 km, oproti tomu bylo v roce 2017 najeto pouze 13 237 km. V rámci nákupu a zpracování knih a distribuce VF bylo rozvezeno více než 42 000 sv. knih. Na Českolipsku zajišťuje dopravu pověřená MěK Česká Lípa, která vykazuje 5 258 km ujetých při výkonu RF a rozvezených 9 999 sv. knih.

Servis automatizovaných knihovních systémů

Služba je od roku 2016 poskytována 68 knihovnám ve dvou okresech. 13 knihoven je zapojeno do systému Clavius REKS na Českolipsku, 55 na Liberecku. KVK v Liberci dokončila v roce 2016 s využitím finanční podpory z programu VISK 3 připojení všech neprofesionálních knihoven, kromě nich je do systému zapojena 1 obecní profesionální knihovna (Chotyně). V průběhu roku 2017 některé knihovny ještě dokončovaly retrokonverzi KF.

V dalších dvou oblastech LK se činnost v tomto směru omezovala na metodickou pomoc knihovnám samostatně zavádějícím do knihoven automatizované systémy. Pověřené knihovny napomáhaly obcím při získávání prostředků z programu VISK 3 a do automatizovaných knihoven dodávaly data k nakoupeným knihám a výměnným fondům.

3. Další činnosti

Spolupráce s knihovnami se speciálními fondy a se školními knihovnami

S pracovníky knihoven se speciálními fondy jsme v kontaktu, zveme je na vzdělávací akce KVK, na vyžádání jim je poskytována metodická pomoc a dle tématu a jejich specializace jsou jim předávány informace z odborných elektronických konferencí. Na vyžádání poskytujeme pomoc také školním knihovnám, přestože nejsou veřejnými knihovnami ve smyslu Zákona 257/2001 Sb.

Distribuce materiálů pro knihovny do pověřených knihoven

Distribuce časopisu Světlik, publikací vydaných KVK v Liberci, Ministerstvem kultury ČR, materiálů k celostátním kampaním na podporu čtenářství a propagaci knihoven (Březen měsíc čtenářů, Týden knihoven, Magnesia Litera aj.).

Dále řada činností vyplývajících z aktuálních požadavků a potřeb, např. zajišťování příspěvků do časopisu Světlik a další aktivity, které není reálné v plné míře podchytit a dokumentovat.

II. Zpráva o výkonu regionálních funkcí v knihovnách Českolipska

Síť veřejných knihoven

K 31. 12. 2017 tvoří síť veřejných knihoven na Českolipsku: **44 knihoven + 7 poboček**

- 1 Městská knihovna Česká Lípa se 4 pobočkami (knihovna pověřená výkonem RF)
- 7 profesionálních knihoven s 2 pobočkami (Cvikov, Doksy, Jablonné v Podještědí, Kamenický Šenov, Mimoň, Nový Bor, Stráž pod Ralskem)
- 36 neprofesionálních knihoven s 1 pobočkou

Počet knihoven obsluhovaných v rámci výkonu RF: 47

Regionální služby na okrese Česká Lípa byly v průběhu roku 2017 poskytovány 47 veřejným knihovnám a jejich pobočkám. Neprofesionálním knihovnám byly též poskytovány výměnné soubory.

Významné změny v situaci knihoven Českolipska

K významným událostem v působnosti knihoven na Českolipsku patří zcela jistě celková rekonstrukce dvou knihoven, a to ve Stvolínkách a v Zákupích. Ve Stvolínkách se knihovna zatím přestěhovala do vedlejší místnosti (malý sál) a její činnost nebyla přerušena. V knihovně se mění topení, dělají nové podlahy a bude nově vymalovaná. V Zákupích se v prosinci knihovna zcela uzavřela a začaly stavební práce. Zdi knihovny byly vlhké a zasažené plísní, což se podepsalo i na části knihovního fondu. Byla odstraněna plísní porušená omítka, provedena izolace, nová omítka a vymalováno. Současně se novým nátěrem opatřily parapety, instalovány byly nové žaluzie a pořízeny i nové regály. Otevření se plánuje v březnu, protože je třeba celý fond přebalit (asi 8000 svazků) a aktualizovat. V knihovně na Bezdězu se v létě měnilo topení. 13 knihoven, které pracovaly v programu Clavius REKS v září přešlo na program Tritius REKS.

Novou knihovnici mají v knihovně v Jestřebí, která nastoupila i na úřad po dobu, kdy bude p. Kellero-vá na mateřské. Staronová knihovnice je od prosince i v Žandově. P. Flusková pracovala v knihovně před p. Fuitovou, která šla též na mateřskou dovolenou.

Personální zajištění regionálních služeb

Za okres Česká Lípa tento počet činil stejně jako v minulých obdobích 2,5 přepočteného pracovníka. Z toho dva úvazky byly využity na odbornou knihovnickou činnost a 0,5 úvazku na činnost řidiče. Jeden odborný pracovník regionálních služeb měl na starosti 23,5 knihovny. Pro oblast Českolipska jsou využívány odborné znalosti dalších pracovníků MěK Česká Lípa (ředitelka, účetní, oddělení katalogizace a akvizice – konzultace při vkládání fondu, objednávky, pomoc při správě webu, materiálně technické zabezpečení a další odborné konzultace).

Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí

Celkový příspěvek Libereckého kraje na zajištění regionálních služeb činil pro rok 2017 1 364 000 Kč. Na jednu obsluhovanou knihovnu to je 29 021,28 Kč a jednoho obyvatele okresu Česká Lípa včetně Jablonného v Podještědí (109 260 obyvatel celkem k 1. 1. 2018) pak 12,48 Kč. Na nákup výměnného fondu bylo uvolněno 275 147,37 Kč, to je 20,17% z celkové dotace.

1. Plnění základních standardů pro výkon regionálních funkcí

Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

V rámci této služby bylo obslouženo 47 veřejných knihoven okresu. Pracovnice regionálního oddělení (RO) zaevidovaly 227 časově náročnějších konzultací. Neevidujeme zodpovídání jednoduchých a krátkých dotazů, na něž většinou odpovídáme e-mailem nebo telefonicky. Navíc při rozvozech knih jsou s knihovníky, případně se zástupci úřadů probírány odborné knihovnické otázky osobně. V roce 2017 se konzultace týkaly hlavně statistik, knihovnictví obecně, případně přípravy projektu do programu VISK3 a knihovního systému Clavius a Tritius REKS. Při metodických návštěvách (v roce 2017 jich bylo 209 a 46 výjezdových dnů) jsou dodávány nové knihy a knihy z výměnných souborů, které se v automatizovaných knihovnách stahují do paměti počítačů v jednotlivých MK. Při metodických návštěvách jsou do knihoven dodávány také drobné knihovnické pomůcky, tiskopisy i folie na balení knih. Současně rozvážíme i různé tiskoviny, časopisy nebo účelové publikace, které Městská knihovna získává darem. Počet metodických návštěv na jednu knihovnu dosáhl čísla 4,45 počet konzultací pak 4,83.

Část webové stránky MěK Česká Lípa "[Pro knihovny](http://www.knihovna-cl.cz/Pro-knihovny)"¹⁸ je průběžně aktualizována a doplňována.

Statistika knihovnických činností

Statistické výkazy byly zpracovány pro 47 veřejných knihoven okresu Česká Lípa, počet zpracovaných statistických výkazů pak dosáhl počtu 51 a to proto, že se výkazy pro pobočky vyplňují samostatně a regionální oddělení vypracuje celkové sumáře a komentáře. Všechny výkazy o činnosti knihoven byly elektronickou cestou poslány do NIPOS a Krajské vědecké knihovny v Liberci. Počet zpracovaných výkazů na metodika: 25,5.

Vzdělávání knihovníků, porady

Městská knihovna Česká Lípa zorganizovala pro knihovníky Českolipska již tradiční exkurzi - v květnu jsme navštívili Krajskou vědeckou knihovnu v Liberci a Knihovnu Akademie vězeňské služby ČR ve Stráži pod Ralskem. V listopadu se uskutečnily porady pro pracovníky městských a místních knihoven okresu Česká Lípa. Připraveny byly prezentace o ochraně osobních údajů v knihovnách, činnosti metodického oddělení v roce 2017, o knihovnickém systému Clavius, Tritius REKS, o ročním výkazu knihoven za rok 2017 – statistika fondu knihoven, o VISK 3 – dotační program MK ČR pro knihovny na rok 2018, o ceně Knihovník/Knihovnice Libereckého kraje a Knihovna roku 2017. Probíraly se také zajímavosti a aktuální informace z jednotlivých knihoven.

V rámci vzdělávacích činností regionálního oddělení bylo obslouženo 20 knihoven, akcí se účastnilo 55 osob. Zaměstnanci knihoven se účastnili i odborných školení pořádaných Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci, Městskou knihovnou v Praze nebo Národní technickou knihovnou v Praze.

Tvorba výměnných fondů, jejich cirkulace a distribuce

Výměnný fond Městské knihovny v České Lípě má 23 523 svazků. Přírůstek za rok 2017 dosáhl 1 421 svazků. Roční úbytek činil 124 svazky. Dotace na nákup knih do VF činila 275 147,37 Kč, skutečná hodnota nových knih dosáhla částky 404 164 Kč, sleva pak činila 129 016,63 Kč (31,92%).

¹⁸ <http://www.knihovna-cl.cz/Pro-knihovny/238.html>

Cirkulace výměnného fondu

V roce 2017 výměnné soubory na okrese Česká Lípa využívalo 37 knihoven. Celkem regionální oddělení distribuovalo 110 souborů, které obsahovaly 6 440 svazků. Na jednu obslouženou knihovnu tak v průměru připadlo 2,97 souborů se 174 knihami. 7 neprofesionálních knihoven má nové knihy jen díky výměnným souborům. Na evidenci oběhu knih se využívá jeden z modulů knihovního systému Clavius, od září AKS Tritius. Počet knih a souborů je pro jednotlivé knihovny usměrňován i podle jejich momentální situace. Knihovny dostávají knihy zcela zpracované a zabalené, pokud si soubor nechávají příliš dlouho, jsou regionálním oddělením upomínány. Vracené knihy pracovníce metodického oddělení kontrolují a podle potřeby nově přebalují, aby cirkulovaly čisté a co nejlépe chráněné. Automatizovaným knihovnám nezapojeným do REKS, jsou data k souborům ukládána do PC. Hodnota knih, které byly knihovnám půjčeny v rámci cirkulace za rok 2017, dosáhla částky 1 536 163,90 Kč, tzn. 41 517,94 Kč na jednu obslouženou knihovnu. Do výměnných fondů se nezahrnují knihy nakoupené z prostředků obcí, které se po zpracování dovezou do příslušné knihovny natrvalo.

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovního fondu

S aktualizací a odpisy fondu, případně stavěním fondu pomohly pracovníce regionálního oddělení hned v několika knihovnách okresu. V Jestřebí a Chlumu proběhla současně retrokonverze, neboť dané knihovny byly připojeny do knihovního systému Clavius REKS, ale fond nebyl ještě celý vložen a v září měly být tyto knihovny připojeny do knihovního systému Tritius REKS. Při aktualizaci se pracovníce regionálního oddělení věnovaly rovněž stavění fondu, jeho značení na regálech, přebalení a polepení knih.

S revizí a aktualizací knihovního fondu pomohly pracovníce regionálního oddělení také v Městské knihovně Cvikov. Aktualizaci fondu provedly před rekonstrukcí v knihovně Zákupy.

Nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků provozovatelů (obcí)

Pomoc při nákupu nových knih z prostředků obcí představuje tradiční službu našim knihovnám, která je však velmi časově náročná. Je poskytována většinou neprofesionálních knihoven, pobočce Velký Grunov, Lindava, z profesionálních pak MěK Jablonné v Podještědí, MěK Kamenický Šenov a MěK Stráž pod Ralskem. V roce 2017 službu využilo celkově 36 knihoven. Za rok 2017 přišlo na účet MěK Česká Lípa 676 120 Kč z obcí a měst regionu, za něž bylo nakoupeno 3 559 svazků. Podstatná část knih je nakupována se slevami. Celková hodnota nakoupených knih dosáhla 1 016 692 Kč, což znamenalo úsporu 33,30%. V roce 2017 bylo na jednu obslouženou knihovnu nakoupeno 98,86 svazků. Většinou knihoven se knihy zpracovávají tak, že je mohou postavit na regál a půjčovat. Jednotlivé dodávky doprovázejí dodací listy a příslušné části přírůstkového seznamu. Knihovnám, které mají knihovní program Clavius, se nahrávají nová data přímo do jejich počítačů. Tyto knihy necirkulují, jsou majetkem obcí a zůstávají v příslušných knihovnách natrvalo.

Celkově se v regionálním oddělení v roce 2017 nakoupilo a zpracovalo i s novými knihami do výměnných fondů 4 980 svazků. Celkové náklady na pořízení těchto knih dosáhly 953 280,52 Kč, hodnota pořízených knih pak dosáhla částky 1 420 856,00 Kč. To je úspora 32,91%. Někteří knihovníci a knihovnice výběr svých novinek ovlivňují - a to osobními návštěvami v RO nebo na základě posílaných edičních plánů a e-mailové nabídky. Někteří výběr nechávají na RO, záleží na domluvě.

Servis výpočetní techniky

Do AKS Clavius REKS je zapojeno 13 knihoven okresu Česká Lípa. V roce 2017 ukončily knihovny v Chlumu a Jestřebí retrokonverzi fondu a jsou tedy plně automatizovány.

Doprava v rámci výkonu regionálních funkcí

Služební auto Městské knihovny v České Lípě je využíváno na pravidelné rozvozy nových knih a výměnných souborů a na metodické návštěvy jednotlivých veřejných knihoven okresu. Obslouženo tak bylo 47 knihoven a rozvezeno bylo celkově 9 999 svazků. Auto se využívá také k dopravě knihovníků na různá školení a jednání v Krajské vědecké knihovně v Liberci, případně v Národní knihovně v Praze a také k distribuci různých materiálů, časopisů, pomůcek nebo k odvozu vyřazených knih z knihoven. V roce 2017 ujelo služební auto Městské knihovny Č. Lípa pro potřeby regionu 5 258 km.

2. Další služby knihovnám zajišťované pověřenou knihovnou

Webové stránky knihoven

V roce 2017 regionální oddělení MěK Česká Lípa nadále pracovalo na editaci jednoduchých webových stránek pro 30 neprofesionálních knihoven okresu. Stránky byly pravidelně doplňovány přehledy regionálních i celostátních výročí, seznamy nových knih, anketami, novými fotografiemi nebo informacemi o knihovnách a akcích.

Ostatní činnosti regionálního oddělení

Z prostředků regionální dotace nakupuje RO drobné pomůcky a tiskopisy a dává je knihovnám zdarma. Také fólii na přebalení starších knih dostávají knihovny v menším množství bezplatně. Pracovnice regionálního oddělení distribuují po okrese různé tiskoviny i časopisy, které MěK Česká Lípa dostává od krajské i Národní knihovny, případně od dalších organizací.

Regionální oddělení Městské knihovny Česká Lípa vydává 2x ročně pro potřeby knihoven regionu již několik desetiletí metodický list „Knihovna“ a každoročně je knihovnami Českolipska využíváno Kalendárium výročí pro příslušný rok.

Podklady pro zprávu za oblast Českolipska připravila:

Miluše Vojtíšková

Oddělení regionálních služeb

Městská knihovna Česká Lípa, příspěvková organizace

III. Zpráva o výkonu regionálních funkcí v knihovnách Jablonecka

Síť veřejných knihoven

K 31. 12. 2017 tvoří síť veřejných knihoven na Jablonecku: **34 knihoven + 8 poboček**

- 1 Městská knihovna v Jablonci nad Nisou se 4 pobočkami (knihovna pověřená výkonem RF)
- 7 profesionálních knihoven s 1 pobočkou (Desná, Lučany, Smržovka, Tanvald, Velké Hamry, Železný Brod)
- 26 neprofesionálních knihoven se 3 pobočkami

Počet knihoven obsluhovaných v rámci výkonu RF: 36

Městská knihovna Jablonec nad Nisou prostřednictvím oddělení regionálních služeb (dále jen ORS) obsluhuje celkem 36 knihoven regionu, z toho 7 profesionálních, 26 neprofesionálních a 3 pobočky neprofesionálních knihoven, které jsou obsluhovány jako samostatné knihovny.

Významné změny v situaci knihoven

Pobočka Místní knihovny ve Zlaté Olešnici ve Stanovém (dříve Místní knihovna ve Stanovém) po odchodu dlouholetého knihovníka na odpočinek svou činnost nakonec neobnovila. Naproti tomu byla v obci Jiřetín pod Bukovou založena knihovna nová. S jiřetínskou knihovnou bylo smluvně ukotveno poskytování odborných knihovnických služeb a rovněž nákup a zpracování vlastního fondu. Knihovna je součástí střediska environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty – „Centrum Sylvatica“. Prozatím fungovala pouze v testovacím režimu s elektronickými službami (půjčování e- knih). Pro nadcházející rok obec uvolnila 20 000 korun na nákup vlastního fondu a do začátku bude knihovna v nadstandardním množství vybavena výměnným fondem, jehož výběr bude reflektovat environmentální zaměření Centra.

Generační obměnou prošla Obecní knihovna Radčice. Paní knihovnici Vlastu Klingerovou, která vedla knihovnu účtyhodných 46 let, vystřídala paní Mannová a spolu s paní starostkou se snaží dát knihovně trochu jiný směr (více se orientovat na dětské čtenáře) a nastavit širší záběr, který již nyní – alespoň co se kulturních akcí týče – přesahuje hranice obce. Knihovna také v roce 2018 plánuje zahájit automatizaci svého provozu.

Ke střídání na postu knihovnice došlo i v Městské knihovně Lučany, kde po paní knihovnici Lédlové nastoupila paní Sejkorová, která předtím působila v podnikové a tedy neveřejné knihovně s jiným režimem i systémem. Nové knihovnici byla věnována zvýšená péče a zevrubné zaškolení do práce s automatizovaným knihovním systémem (dále jen AKS) Clavius.

Radikální proměnou prošla Místní knihovna Albrechtice v Jizerských horách, která získala pro svou činnost nové prostory. Koncem léta se pak přestěhovala z dosavadního, dlouhodobě nevyhovujícího místa (stísněné prostory, řada schodů...) ve druhém patře tamější školy do jejího přízemí, kde sídlí i obecní úřad. Knihovna tak získala 12 m² podlahové plochy navíc, 9 nových studijních míst a kompletně nové vybavení od pultu přes knihovní regály až po koberec. Navzdory asi měsíčnímu výpadku služeb se tato změna již stačila pozitivně odrazit na zvýšeném počtu čtenářů, návštěvnosti i výpůjčkách.

Provoz Obecní knihovny v Kořenově se ani letos nepodařilo obnovit.

Stav automatizace knihoven na Jablonecku

V obvodě působnosti pověřené knihovny využívají knihovny AKS Clavius, Tritius a Koha a nadále zůstávají i některé neautomatizované provozy.

Na AKS Koha úspěšně přešly Městská knihovna v Desné, Městská knihovna a infocentrum Smržovka a Veřejná knihovna v Malé Skále. Knihovna Jiřetín pod Bukovou zahájila svou činnost již s AKS Koha.

Knihovny pracují samostatně, REKS není na Jablonecku provozován.

Personální zajištění výkonu regionálních funkcí

Provoz ORS je zajištěn dvěma pracovníky. Provádějí akvizici, katalogizaci a fyzické zpracování knih výměnného fondu, jakož i knih určených do fondů jednotlivých knihoven. Dále zajišťují revize a aktualizace knihovních fondů obsluhovaných knihoven (zpravidla ruku v ruce s revizí, automatizací či na požádání), či k nim poskytují alespoň metodickou podporu. Metodické a poradenské činnosti se věnují vždy též na požádání knihovníků nebo v případě změn zavedených postupů nebo změn personálních. Na 1 pracovníka připadá 18 obsluhovaných knihoven.

Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí

Dotace na výkon regionálních funkcí činila 1 042 000 Kč, překročení nákladů o 268 Kč uhradila MěK Jablonec ze svých prostředků. Podíl nákupu výměnného fondu z dotace činil 16,35 %, což představuje meziroční pokles o 4,42 procentního bodu, průměr na 1 obyvatele poklesl pod nepsanou hranici 2 Kč. Vykazovaný pokles má svou objektivní příčinu ve vládou nařízeném zvýšení platů, a to hned dvakrát v průběhu roku, které nebylo v průběhu sledovaného období kompenzováno navýšením dotace.

1. Plnění základních standardů pro výkon regionálních funkcí

Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

Knihovnám regionu bylo ve sledovaném roce poskytnuto 115 konzultací a bylo provedeno 70 metodických návštěv. Konzultace jsou poskytovány telefonicky, e-mailem, případně při osobní návštěvě knihovníků v kanceláři ORS. Metodické návštěvy probíhají přímo v knihovnách, většinou v den rozvozu nových knih a výměnných souborů, po dohodě výjimečně i jindy. Zmíněné návštěvy a konzultace řeší především aktuální problémy knihoven – např. přípravy k revizi knihovního fondu, samotné revize, práci s AKS, statistiku, zaškolení nového personálu atp.

Jablonecká knihovna na svém webu věnuje jeden oddíl přímo knihovnám regionu. Knihovnice a knihovníci obsluhovaných knihoven zde naleznou kontakty na všechny další obsluhované knihovny regionu, kontakt na ORS, dále novinky z regionu, plán revizí a odkazy na důležité informace (legislativa, standardy, oborové databáze apod.), instituce, projekty a programy (SKIP ČR, NK...).

Statistika knihovnických činností

Distribuce ročních výkazů o knihovně proběhla korespondenčně a elektronicky. Vyplněné výkazy začaly jednotlivé knihovny vracet po Novém roce. Výkazy byly překontrolovány, případně telefonicky vyjasněny a zaneseny do statistické tabulky StatExcel, následně odeslány krajské knihovně a do sběrného systému NIPOS. Za okres bylo zpracováno celkem 41 statistických výkazů. V letošním roce se podařilo získat údaje a data o hospodaření ze všech knihoven.

Vzdělávání knihovníků, porady

Ve sledovaném roce proběhly čtyři porady knihoven regionu, jedna pro neprofesionální knihovny, jedna pro profesionální a jedna sdružená pro knihovny obojího typu. Porady neprofesionálních knihoven tradičně hostí audiovizuální sál jablonecké knihovny, porady profesionálních knihoven vždy jedna z nich. Sdružená porada proběhla na začátku listopadu a kromě klasických témat (automatizace, migrace, statistika...) byla spojená s prezentací akvizičního portálu pro knihovny, který vyvíjí společnost Team Library společně s Městskou knihovnou Antonína Marka Turnov. Městská knihovna Jablonec nad Nisou se na vývoji portálu podílí testováním a návrhem nových funkcí. Několik knihoven projevilo o používání portálu zájem. Pozornost byla věnována i blížící se legislativní směrnici GDPR.

Tvorba výměnných fondů, jejich cirkulace a distribuce

Výměnný fond tvoří převážnou částí knihy, dále pak periodika a společenské hry, jichž je ve výměnném fondu k dispozici již 53. Drtivá většina společenských her je neustále rozpůjčovaná po knihovnách, které si tuto službu chválí. Výměnný fond je budován výhradně z prostředků krajské dotace na výkon regionálních funkcí, jednotlivé knihovny regionu na tuto činnost nepřispívají. Tyto prostředky představovaly celkem 170 342,97 Kč na všechny části fondu, tedy knihy, společenské hry a periodika. Stav výměnného fondu ke konci sledovaného období činil 11 161 svazek, přírůstek představoval 737 svazků, úbytek pak 1 079 svazků. Výměnné soubory si knihovnice a knihovníci mohou sestavit sami buď výběrem přímo na místě v kanceláři ORS, nebo dálkově přes on-line katalog. Další využívanou cestou je telefonické či e-mailové rámcové zadání (tematické a žánrové) a ORS pak podle těchto kritérií soubor sestaví. O výměnné soubory je zvýšený zájem především v profesionálních knihovnách, které tak aktivně obohacují svoje vlastní fondy, a také mezi neprofesionálními knihovnami, které mají na nákup vlastních fondů nízké, nebo dokonce nulové rozpočty. Drobné výměnné soubory jsou na požádání poskytovány též pobočkám pověřené knihovny. Ve sledovaném období bylo sestaveno 116 souborů obsahujících 7 019 svazků. Distribuce výměnných souborů (i nových knih do stálých

fondů knihoven) probíhají na týdenní bázi ve spolupráci s KVK v Liberci, která pro ORS uvolňuje vlastní služební automobil s řidičem.

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Ve sledovaném období provedlo ORS revize tří knihoven (Lhotka, Huť a Lučany). Dále proběhla revize v Městské knihovně v Rychnově u Jablonce nad Nisou. Revidováno bylo celkem 26 085 svazků. Revize proběhly v automatizovaných knihovnách pomocí revizních modulů AKS, v neautomatizovaných pomocí přírůstkových seznamů.

Nákup a zpracování knihovních fondů z prostředků provozovatelů (obcí)

Z celkového počtu obsluhovaných knihoven službu nákupu a zpracování svazků do svých stálých fondů využilo v roce 2017 27 knihoven. Další dvě knihovny prostřednictvím pověřené knihovny pouze nakupují a zpracování mají ve vlastní režii. Jediná knihovna je ohledně nákupu a zpracování zcela samostatná. Kromě nákupů uskutečněných prostřednictvím pověřené knihovny (následná přefaktura-ce) jsou zpracovávány i další nákupy, které knihovny činí samy v místních distribucích, přímo od autorů či u dealerů, a zpracovány jsou rovněž případné dary. Ve sledovaném období bylo přes pověřenou knihovnu nakoupeno 2 496 svazků a celkem pak zpracováno 3 007 svazků, které byly distribuovány opět při týdenních rozvozech.

Servis automatizovaných knihovních systémů

Servis svých AKS si objednávají i hradí samy knihovny. ORS dokáže k AKS poskytovat pouze omezený (i když s narůstajícími zkušenostmi postupně stále vzrůstající) rozsah podpory, a to samozřejmě pouze na uživatelské úrovni. Díky dálkovému přístupu do nových AKS je ORS schopno řadu problémů či nastavení řešit vstupem přímo do systému obsluhované knihovny. K hlubším zásahům přímo na úrovni databáze ORS nemá ani přístup, ani potřebné znalosti.

2. Další služby knihovnám zajišťované pověřenou knihovnou

Pomoc při tvorbě a aktualizaci webových stránek knihoven

O budování a udržování vlastních webových stránek bohužel mezi neprofesionálními knihovnami není valný zájem. Velká část knihoven (až na výjimky, které jsou naopak natolik samostatné, že pomoc prakticky nepotřebují) se spokojuje s jedinou podstránkou na stránkách obce, která je pak spíše jen nástěnkou dlouhodobě platných informací (adresa knihovny, otevírací doba, kontakt na knihovnici/knihovníka apod.). Dokud nedojde k výrazné generační obměně v řadách knihovnického personálu, nedojde zřejmě ani k výraznějšímu posunu na tomto poli.

Ostatní činnosti

ORS při příležitosti rozvozu výměnných souborů a nových knih distribuuje i propagační a další materiály k celostátním akcím (Březen měsíc čtenářů apod.), ediční plány nakladatelských domů a na vyžádání též evidenční pomůcky pro neautomatizované knihovny (deníky knihovny, čtenářské průkazy, knižní lístky...).

Podklady pro zprávu za oblast Jablonecka připravil:

Bc. Petr Hejhal

vedoucí oddělení regionálních služeb

Městská knihovna Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace

IV. Zpráva o výkonu regionálních funkcí v knihovnách Liberecka

Síť veřejných knihoven

K 31. 12. 2016 tvoří síť veřejných knihoven na Liberecku: **59 knihoven + 12 poboček**

- 1 Krajská vědecká knihovna v Liberci s 6 pobočkami
- 10 profesionálních knihoven (Český Dub, Frýdlant, Hejnice, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Chotyně, Chrastava, Nové Město pod Smrkem, Raspenava, Vratislavice nad Nisou)
- 48 neprofesionálních knihoven s 6 pobočkami

Počet knihoven obsluhovaných v rámci výkonu RF: 64

V počtu profesionálních knihoven došlo ke změně - Jindřichovice pod Smrkem již neposkytují své služby nad 15 hodin týdně a jsou proto zařazeny mezi neprofesionální knihovny. Pobočkám neprofesionálních knihoven jsou poskytovány stejné služby jako samostatným knihovnám, pobočky KVK v

Liberci do počtu obsluhovaných knihoven započítány nejsou, jsou jim pouze poskytovány soubory z výměnného fondu.

Změny v umístění a vybavení knihoven, personální změny v knihovnách

I v roce 2017 jsme zaznamenali zlepšení prostředí několika obecních knihoven.

Svijany – rozšíření prostor knihovny o jednu místnost, která slouží především dětem a umožňuje pořádání menších akcí přímo v knihovně.

Žďárek – koncem roku 2017 byla knihovna opět otevřena v nově upravených prostorách. Místnosti byly vymalovány, došlo k výměně podlah a celá budova byla zateplena. Veškerý fond je vložen do počítače a knihovnice mohla zahájit půjčování přes čárové kódy. Čtenáři se mohou těšit menší akce, např. dílničky, společné čtení nebo promítání, besedy, přednášky.

Jeřmanice – knihovna byly přestěhovány do budovy obecního úřadu a využívá společné prostory s mateřským centrem. Čtenáři po mnoha letech získali velmi hezky upravené a především vytápěné prostory ve dvou místnostech.

Krásný Les – i tato knihovna doznala změn, byla vyměněna část regálů, položeno nové lino, knihovna byla nově vymalována.

Pertoltice - bylo provedeno vymalování knihovny, na rok 2018 se přesouvá obnova nátěru regálů.

Dětské oddělení knihovny v Osečné – knihovna musela prostory uvolnit pro potřeby školy a byla umístěna do jediné možných, ale naprosto nevyhovujících prostor na chodbě ZŠ.

U profesionálních knihoven je předpoklad, že na jaře 2018 bude zahájena výstavba nové knihovny v *Hrádku nad Nisou* v prostorách Brány Trojzemí. Pokud *Vratislavice nad Nisou* obdrží dotaci, i tato knihovna se v následujících letech přestěhuje do rekonstruované budovy poblíž základní školy a kulturního centra.

Personální zajištění výkonu regionálních funkcí

Činnost oddělení služeb knihovnám Liberecka i v roce 2017 zajišťovaly 3 pracovnice. Na 1 pracovníci oddělení služeb knihovnám Liberecka připadá v průměru 21,33 obsluhovaných knihoven.

Od jara 2017 se příležitostně účastnily výjezdů do knihoven okresu, porad profesionálních knihoven a některých činností oddělení nové kolegyně, které v roce 2018 nastupují na pozici krajské a okresní metodičky.

Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí

Finanční zajištění regionálních funkcí na Liberecku je rozpočtováno a účtováno společně se zajištěním krajských RF včetně dopravy pro Jablonecko a Semilsko. Aby bylo možné alespoň orientačně porovnat ukazatele okresu Liberec s ostatními regiony, byly z nákladů na RF KVK v Liberci odečteny základní náklady na výkon krajské funkce, tzn. plat krajské metodičky, 2/3 platu řidiče z polovičního úvazku započteného do RF, 2/3 nákladů na benzín a opravy automobilu pro Semilsko a Jablonecko, náklady na tisk Světliku, poměrná část nákladů na telefony, PC síť (pro KVK zajišťována dodavatel-sky) a náklady na StatExcel pro celý kraj. Na výkon RF v okrese Liberec tak počítáme 1 622 137 Kč, na 1 knihovnu připadalo průměrně 25 346 Kč, na 1 obyvatele 13,4 Kč. Podíl nákupu do výměnného fondu z částky na výkon RF v okrese Liberec činil 21,22 %, na nákup VF bylo čerpáno v průměru 2,84 Kč na 1 obyvatele, pro 1 obsluhovanou knihovnu byl nakoupen výměnný fond v hodnotě 5 377,41 Kč.

1. Plnění základních standardů pro výkon regionálních funkcí

Poradenská a konzultační činnost

V roce 2017 bylo uskutečněno 106 metodických návštěv. Při návštěvách knihoven jsou knihovnám rozvázeny kromě knižních novinek a VF také tiskoviny, časopisy z oboru a knihovnické pomůcky.

Hlavními body metodických návštěv bylo řešení záležitostí, spojených s regionálním systémem Clavius REKS. Kromě již každoročního zpracování ročních výkazů, vedení evidence a činnosti knihovny byly řešeny personální změny v knihovnách a s tím související proškolení nových knihovníků, zapojení knihoven do knihovnických akcí, úpravy prostředí, modernizace a automatizace knihoven, aktualizace webových stránek a propagace on-line katalogů a realizace projektů z dotačního titulu VISK 3.

Konzultace v roce 2017 byly poskytovány dle potřeb knihovníků a obecních úřadů, celkem se uskutečnilo 340 konzultací. Telefonické a e-mailové dotazy jsou denně vyřizovány, ale nejsou evidovány. Počet konzultací narůstá především v souvislosti s připojením do regionálního systému Clavius REKS, personálními změnami v knihovnách a rovněž s aktualizací webových stránek knihoven. Všichni knihovníci jsou průběžně prostřednictvím elektronické pošty informováni o aktuálních novinách v oboru, o celostátních kampaních zaměřených na podporu čtenářství a propagaci knihoven

(informace z odborných elektronických konferencí Knihovna, Region a Andersen). Knihovníci jsou rovněž zváni na vzdělávací a další akce regionálního i celostátního charakteru.

VISK 3, zavádění AKS, regionální systém v roce 2017

V tomto roce bylo dokončeno připojování posledních knihoven do systému Clavius REKS. Počítačové zpracování fondu je již dokončeno ve všech knihovnách okresu. K 31. 12. 2017 jsou do regionálního systému Clavius REKS připojeny všechny neprofesionální knihovny kromě Hradčan - pobočky knihovny v Bílé. Zde se spíše jedná o místo k setkávání občanů než poskytovatele klasických knihovnických služeb, fond knihovny zde ale zůstává zachován. Obecní knihovny Hlavice, Kryštofovo Údolí, Jeřmanice a Žďárek během roku 2017 dokončily zpracování knih v počítači a postupně zahájily půjčování přes čárové kódy. Ve dvou knihovnách, kde to zatím neumožňuje nedostatečná počítačová zdatnost knihovníka, zůstává papírový výpůjční systém (Lázně Libverda, Kunratice).

Kromě běžných knihovnických, provozních a personálních záležitostí jednotlivých knihoven bylo nutné zabývat se nadále problémy, které souvisely s převodem dat jednotlivých knihoven do REKS a mezi dvěma různými knihovnickými systémy (ARL a Clavius REKS), je třeba i nadále řešit nedostatky s duplicitami záznamů a chybami při prvotní katalogizaci v mnohých knihovnách aj.

Pro rok 2018 poprvé nebyl po více než 12 letech požadavek ze strany zřizovatelů na pomoc, případně zpracování projektu do programu VISK 3. Za posledních 10 let bylo podáno do dotačního programu VISK 3 celkem 71 projektů v celkové částce 3 099 000. Knihovny Liberecka získaly v uvedených letech dotace ve výši 2 790 000 Kč.

Webové stránky knihoven

V roce 2017 měly kromě Všelibic s pobočkou v Přibyslavicích zpřístupněny informace na svých webových stránkách nebo webu zřizovatele všechny knihovny Liberecka. Hradeckou šablonu využívá 8 obecních a 3 profesionální knihovny, šablonu Webovky.knihovna.cz 41 obecních a 4 městské knihovny, vlastní web mají Radimovice a Český Dub. Na webových stránkách hlavních knihoven Osečná, Křižany a Bílá jsou zpřístupněny informace a on-line katalog poboček v Druzcově, dětského oddělení v Osečné, Žibřidicích, Vlčetína a Přibyslavic. Omezené informace o knihovně ve Vítkově jsou uvedeny na městských stránkách Chrástavy. Všechny neprofesionální knihovny připojené do REKS zpřístupňují na svém webu on-line katalog a čtenářské konto. Problémem i nadále zůstává absence knihovnických stránek u profesionálních knihoven v Chrástavě, Hrádku nad Nisou a Vratislavicích, kde je pouze základní minimum údajů zveřejněno na oficiálním webu zřizovatele.

Aktualizace webů je v mnoha případech nadále závislá na metodickém oddělení. Je třeba, aby knihovnice/knihovníci sami zvládli úpravu webových stránek. Pro rok 2018 je naplánováno další školení „Tvorba webových stránek na základě šablony Webovky.knihovna.cz“

Statistika knihovnických činností

Statistiky ze všech knihoven byly zpracovány v programu StatExcel a v programu NIPOS. Výstupem byly sumáře základních knihoven s neprofesionálními pracovníky, s profesionálními pracovníky a celookresní sumář. Ze statistik byl zpracován přehled výsledků činnosti knihoven za rok 2016 a rozbor plnění doporučených standardů knihovnických činností, s oběma materiály byli seznámeni knihovníci i zřizovatelé knihoven, materiál byl umístěn [na webu KVK](#)¹⁹. Na každoročním setkání knihovníků okresu Liberec je vždy správné zpracování statistiky jedním z bodů programu.

Vzdělávání knihovníků, porady

V průběhu roku se uskutečnily 2 porady pracovníků profesionálních knihoven – jarní porada v KVK v Liberci byla spojena s prezentací Ing. Šilhy z firmy LANius Tábor ke knihovnímu systému Tritius. Kromě knihovníků z Libereckého kraje se zúčastnili i zástupci zřizovatelů a IT pracovníci, kteří se starají o výpočetní techniku v profesionálních knihovnách okresu. Podzimní porada se uskutečnila v knihovně v Hodkovicích nad Mohelkou, která v posledním roce také doznala značného zlepšení interiéru i exteriéru celé budovy. Každoroční podzimní akcí je setkání knihovníků okresu Liberec zaměřené na aktuální úkoly, proškolení týkající se statistiky knihoven, zpracování celoročních výkazů, tvorby webových stránek apod. Vzhledem k aktuálnímu tématu REKS a všemu, co s připojováním jednotlivých knihoven souvisí je na setkání zván i správce systému, který vysvětluje záležitosti k REKS.

Tvorba výměnných fondů, jejich distribuce

Přírůstek VF v roce 2017 činil 1 821 svazků v ceně 344 154 Kč. Stav výměnného fondu dosáhl k 31. 12. 2017 40 224 svazků. Během uvedeného roku nebyly ve výměnném fondu žádné úbytky. V roce

¹⁹ <http://www.kvkl.cz/pro-knihovny/sluzby-knihovnam-liberecka/knihovny-liberecka.html>

2017 bylo připraveno celkem 216 souborů s 10 403 sv. (z toho 31 souborů se 782 sv. pro 5 poboček KVK). Nákup knih pro pobočky KVK se v roce 2017 podstatně zlepšil, přesto i nadále využívají nabídku knih z výměnného fondu pro okres. Výběr literatury do souborů většina knihovníků ponechala na pracovníci metodického oddělení, případně byl prováděn podle požadavků knihovníků. Pouze několik knihovníků si přijíždí potřebnou literaturu vybrat. Výměnné fondy využilo 56 obecních a městských knihoven a 5 poboček KVK. Každá obslužená knihovna (bez poboček KVK) obdržela v průměru 3 soubory se 172 svazky. Výměnný fond se již v jednotlivých knihovnách automaticky zobrazuje načtením knih při přípravě souboru v KVK, knihovníci mohou knihy ihned po dodání půjčovat. Hodnota distribuovaných knih souborů VF činila v tomto roce 1 627 043 Kč (jedná se o nákupní ceny po slevě), což činí na 1 knihovnu v průměru 26 673 Kč.

Aktualizace a revize knihovních fondů

Během roku 2017 byla provedena aktualizace a značení fondu v Místní knihovně Žďárek, která se s nástupem nové knihovnice připravovala na přehlednější a příjemnější úpravy prostředí. Podle potřeb bylo provedeno přetřídění a přeznačení naučné literatury podle MDT včetně uspořádání knih na regálech. Knihovníci využívají možnost tisku štítků na knihy v KVK v Liberci, označení je tedy shodné s novinkami, které jsou do fondu jednotlivých knihoven dodávány.

V roce 2017 měla být splněna povinnost provedení revize knihovního fondu ve 12 knihovnách Liberecka, podařilo se to pouze ve 4 neprofesionálních knihovnách (Vlastibořice, Radimovice, Habartice, Dlouhý Most) vzhledem k dlouhodobým zdravotním problémům pracovníků metodického oddělení.

Nákup a zpracování knihovních fondů z prostředků zřizovatelů (obcí)

Počet obslužených knihoven	Počet nakoupených a zpracovaných svazků	Nakoupeno za částku (v Kč)	Hodnota nakoupených knih (v Kč)	Úspora	Počet svazků z projektu Česká knihovna
54 = 84%	3 509	663 736	965 031	31 %	340

Nákup byl realizován průběžně na základě Smluv o nákupu a zpracování knih pro 55 knihoven (48 neprofesionálních a 7 profesionálních knihoven, tj. 86 % obsluhovaných knihoven Liberecka). Některé knihovny si nákup fondu zajišťují samy (Český Dub, Hrádek nad Nisou, Chrastava), jiné pouze využívají nabídku souborů výměnného fondu (Družcov, Hradčany, Paceřice, Přibyslavice, Šimonovice, Vítkov). Částku na nákup knih každoročně stanoví zřizovatelé v dodatcích ke smlouvám. V roce 2017 bylo ve spolupráci s dalšími pracovišti KVK nakoupeno a kompletně technicky zpracováno (orazítkováno, označeno a zabaleno 3 509 svazků knih za 965 031 Kč. Hodnota nakoupených knih dosáhla 663 736 Kč. Sleva dosažená hromadnými nákupy činila 301 295 Kč, tj. cca 31%. Knihy byly do knihoven distribuovány ve 215 jednotlivě fakturovaných dodávkách. O čerpání prostředků byla vedena přesná evidence. Profesionálním knihovnám, které využívají k evidenci knih AKS Clavius, byla elektronicky posílána data k dodávaným knihám. Pro 2 neprofesionální knihovny (Lázně Libverda a Kunratice) pracovníci metodického oddělení zpracovává každou dodávku knižních novinek (vlození do AKS Clavius REKS a označení čárovým kódem). Knihovníci uvedených knihoven, kteří nepracují s počítačem, již mohou novinky ihned půjčovat.

Kromě nakupovaných knih bylo pro všechny profesionální knihovny zpracováno a distribuováno 340 svazků knih (30 dodacích listů) dodaných z projektu Česká knihovna.

Servis automatizovaných knihovních systémů

Od dokončení převodu obecních knihoven Liberecka do regionálního systému Clavius REKS je servis zajišťován krajskou knihovnou již pro všechny neprofesionální knihovny okresu (kromě Hradčan – pobočky knihovny Bílá). OK Šimonovice je připojena na knihovní systém ARL využívaný KVK v Liberci. Na základě smlouvy s KVK v Liberci servisní práce zajišťuje externí dodavatel, dříve servisní bod fy LANius pro Liberecko. Profesionální knihovny, pracující v AKS Clavius si zajišťují servis samy prostřednictvím servisních bodů firmy LANius Tábor. Náklady hradí zřizovatelé knihoven. Na základě uzavřené Smlouvy o spolupráci mezi KVK v Liberci a jednotlivými obcemi, jejichž knihovny jsou připojeny do REKS, přebírá veškeré náklady na pořízení a provoz regionálního systému KVK a obec se podílí roční částkou ve výši 1 000 Kč, u poboček 500 Kč.

V roce 2017 se dále snížil počet výjezdů technika do knihoven z důvodu servisních zásahů. Mnoho úkonů je prováděno přímo na serveru v KVK v Liberci. Výjezdy se týkaly připojení knihoven a převodu dat do REKS a zjištění některých chyb přímo v konkrétních knihovnách před konzultací s firmou LANius. I když nedostatky ještě přetrvávají, oproti počátkům práce v REKS je problémů mnohem méně a na jejich odstranění správce systému ve spolupráci s technikou z firmy LANius průběžně pracují (nastavení správných lokací svazků VF, opravy duplicit čárových kódů v některých knihovnách, odstra-

nění nedostatků při přenosu dat z ARL do REKS, oprava nastavení REKS po chybě na serveru, odstraňování duplicit VF).

Doprava v rámci výkonu regionálních funkcí

Služební auto je Oddělení služeb knihovnám okresu Liberec k dispozici vždy v pondělí a využíváno je k dopravě na metodické návštěvy jednotlivých veřejných knihoven a jejich zřizovatelů v okrese Liberec a k rozvozu knižních novinek a souborů výměnného fondu jednotlivým knihovnám (celkem bylo rozvezeno 14 340 sv. knih, z toho 782 sv. pobočkám KVK).

2. Další služby zajišťované Oddělením služeb knihovnám Liberecka

Informační listy byly pro knihovny okresu Liberec vydány 4x ročně. Každé číslo obsahovalo tři medailony autorů, přehledy významných kulturních výročí na jednotlivé měsíce a aktuální úkoly a informace z knihovnictví. Informační listy jsou od čísla 1/2014 přístupny jen v elektronické podobě, knihovníci je najdou na webové stránce KVK. Přehledy kulturních výročí a medailony autorů byly předávány i pobočkám KVK a na vyžádání i dalším oddělením. Kromě toho jsou k dispozici ke stažení na webových stránkách KVK pro všechny knihovníky v kraji.

Značení starších fondů knihoven – vytištěné popisky knih byly dodávány podle požadavků knihoven. V roce 2017 tuto službu využilo 9 knihoven. Ve většině knihoven je fond již přeznačen, knihovnice jen dokončují značení u vrácených nebo darovaných knih. Knihovnám je za úhradu rovněž dodávána transparentní fólie na přelepení značení na knihách.

Popisky na regály – ve spolupráci s grafickým studiem KVK v Liberci dodáváme jednotlivým knihovnám hotové popisky na regály. V roce 2017 byly dodány do 4 knihoven..

Česká knihovna – v roce 2017 bylo objednáno a distribuováno do 10 knihoven libereckého okresu z programu MK ČR Česká knihovna 340 sv. knih (kompletně zpracovaných), včetně vyřizování administrativních záležitostí (potvrzování 30 dodacích listů apod.).

Distribuce materiálů – časopisu Světlik (Svět libereckých knihoven) a dalších publikací vydaných KVK, Kruhem autorů Liberecka, příp. dodaných prostřednictvím NK ČR apod. Dále distribuce všech propagačních materiálů pro knihovny okresu vydávaných SKIP v rámci celostátních knihovnických akcí (Březen – měsíc čtenářů, Týden knihoven, Den pro dětskou knihu aj.).

WWW stránky KVK Liberec – oddíl "Služby knihovnám Liberecka" - byl průběžně aktualizován a doplňován informacemi i materiály ke stažení.

Evidence knihoven, adresář a mapa knihoven - průběžná aktualizace evidence knihoven a knihovníků, adresáře knihoven (poštovní i e-mailové) a mapy knihoven Libereckého kraje na [mapovém portálu](#)²⁰ Libereckého kraje. Od roku 2016 přibyla péče o aktuálnost Centrálního adresáře knihoven (ADR), který je zdrojem dat pro portál [Knihovny.cz](#)²¹. Profesionální knihovny si aktualizaci adresáře zajišťují samy, za neprofesionální knihovny ji provádí metodické oddělení.

Detailní zpráva o výkonu RF v knihovnách Liberecka je zveřejněna na [webové stránce KVK v Liberci](#)²².

Podklady pro zprávu připravila:

Iva Slámová

vedoucí Oddělení služeb knihovnám Liberecka

Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace

V. Zpráva o výkonu regionálních funkcí v knihovnách Semilská

Sít' veřejných knihoven

K 31. 12. 2017 tvoří síť veřejných knihoven na Semilsku: **65 knihoven + 7 poboček**

- 1 Městská knihovna Semily s 1 pobočkou (knihovna pověřená výkonem RF)
- 8 profesionálních knihoven (Harrachov, Jablonec nad Jizerou, Jilemnice, Lomnice nad Popelkou, Rokytnice nad Jizerou, Rovensko pod Troskami, Turnov, Vysoké nad Jizerou) s 4 pobočkami
- 56 neprofesionálních knihoven s 2 pobočkami

Počet knihoven obsluhovaných v rámci výkonu RF: 67

²⁰ <http://geoportal.kraj-lbc.cz/mapserv/knihovny/>

²¹ <https://www.knihovny.cz/>

²² <http://www.kvkli.cz/pro-knihovny/sluzby-knihovnam-liberecka/o-nas-kontakty.html>

Služby neposkytujeme čtyřem pobočkám Městské knihovny A. Marka Turnov a jedné pobočce MěK Semily (sem jsme pouze distribuovali 3 soubory výměnných fondů).

V počtu obsluhovaných knihoven je ještě započtena pobočka Místní knihovny Jestřabí – Křížlice, v síti knihoven k 31. 12. již započtena není.

Další evidované knihovny v okrese Semily, se kterými je navázána užší spolupráce, jsou Knihovna Státního oblastního archivu v Semilech a Knihovna Muzea Českého ráje v Turnově.

Změny v knihovnách

Rekonstrukce prostor proběhla v Místní knihovně Bozkov a Obecní knihovně Vesec – obě knihovny byly vybaveny novým nábytkem.

Z důvodu dosud probíhající rekonstrukce je částečně omezený provoz v Místní knihovně Bradlecká Lhota a Místní knihovně Loučky.

Personální změna proběhla v Městské knihovně Semily (regionální oddělení a oddělení pro dospělé čtenáře) a Městské knihovně ve Vysokém n. J. a v neprofesionálních knihovnách Jestřabí, Ohrazenice a Víchova n. J.

V několika případech se prostory knihovny využívají k dalším účelům (informační středisko, spolková místnost, učebna, zasedací místnost obecního úřadu, klubovna, tělocvična).

Stav automatizace knihoven Semilská

Používané automatizované systémy:

Clavius: MěK Harrachov, MěK Jablonec n. Jiz., MěK Jilemnice, MěK Lomnice n. P., MěK Rokytnice n. Jiz., MěK Rovensko p. Tr. a MěK Semily; MK Bělá u St. Paky, MK Benecko, MK Bozkov, MK Horní Branná, MK Hrubá Skála, MK Košťálov, MK Levínská Olešnice, MK Loučky, MK Nová Ves n. P., MK Ohrazenice, MK Poniklá

KOHA: MěK Turnov

LANius: MK Bradlecká Lhota, MK Chuchelna, MK Ktová, MK Kundratice, MK Libštát, MK Martinice, MK Studenec

Personální zajištění výkonu regionálních funkcí

Počet pracovníků zajišťujících výkon regionálních služeb pro knihovny okresu Semily zůstává i nadále stejný – 2,6 přepočteného pracovníka. Všichni zajišťují odbornou knihovnickou činnost v rámci regionálního oddělení. Došlo k personální obměně na pozici metodičky – paní Linda Bachmanová nahradila paní Janu Hudskou. Na 1 pracovníci připadá v průměru 25,8 knihovny.

Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí

Finanční dotace z rozpočtu Libereckého kraje na zajištění výkonu regionálních funkcí činila 1 346 000 Kč (20 090 Kč na 1 knihovnu, 18 Kč na 1 obyvatele okresu). Na nákup knih výměnných fondů bylo vyčleněno 170 383 Kč, což je 12,66% z celkové dotace, průměr na 1 obyvatele činil 2,27 Kč.

1. Plnění základních standardů pro výkon regionálních funkcí

Poradenská a konzultační činnost

V souladu se standardem pro výkon regionálních funkcí byly v roce 2017 navštíveny knihovny (obecní úřady) minimálně dvakrát. Uskutečnili jsme celkem 179 metodických návštěv (2,67 návštěvy na jednu obsluhovanou knihovnu) a poskytli 46 konzultací. V rámci návštěv a konzultací jsme se – kromě řešení běžných problémů jednotlivých knihoven - zaměřili zejména na doporučení a pomoc s vypracováním grantů VISK, webové stránky, zapojení do regionálního AKS aj. Zejména u nových knihovníků jsme se – kromě základního proškolení - zaměřili na osvojení si činností s AKS Clavius.

Většina zejména neprofesionálních knihoven stále nesplňuje běžné standardy ať už v poskytovaných službách (nedostatečný a zastaralý trvalý knižní fond - mnohde se vlastně půjčují pouze výměnné fondy, starší knihovníci nemají zájem o razantnější obnovu KF), nebo jsou zde špatné podmínky v umístění a vybavení knihovny. Zřizovatele a knihovníky na tuto skutečnost upozorňujeme, nabízíme naši spolupráci při řešení.

Pomoc při stěhování do nových prostor a činnostmi s tím souvisejícími (úprava prostředí, roztřídění a umístění knih na regálech, instalace orientačních nápisů atd.) jsme poskytli MK Bozkov a Vesec.

Průběžně zajišťujeme aktuálnost webových stránek MěK Semily [Pro knihovny](http://www.knihovnasemily.cz/pro-knihovny/)²³.

²³ <http://www.knihovnasemily.cz/pro-knihovny/>

Statistika knihovnických činností

Statistické výkazy základních knihoven regionu zpracováváme v programu StatExcel 2016, výstupem jsou sumáře základních knihoven s profesionálními pracovníky, s neprofesionálními pracovníky a celookresní sumář. Statistické výkazy nám umožnily vypracovat přehled výsledků činnosti jednotlivých knihoven za rok 2016 a rozbor plnění doporučených standardů knihovnických činností, se kterými knihovníci následně seznámíme v rámci porad, metodických návštěv či konzultací.

Zpracované výkazy s komentáři zasíláme do KVK Liberec a Ministerstvu kultury ČR.

Knihovníkům poskytujeme metodickou pomoc zaměřenou na správné vyplnění statistických výkazů.

Počet obslužených knihoven – 67.

Vzdělávání knihovníků, porady

V roce 2017 jsme uskutečnili 3 porady pracovníků knihoven. „Výjezdní“ porada profesionálních knihovníků, která se uskutečnila v MěK Turnov (4 obslužené knihovny, 12 účastníků), byla zaměřena zejména na seznámení s turnovskou knihovnou, představení AKS KOHA, atd.

Porada neprofesionálních knihovníků proběhla v MěK Semily (celkem 9 knihoven, 12 účastníků). Náplní jednání byla především prezentace webových stránek knihoven, nabídka spolupráce při založení stránek a proškolení pro editaci stránek, nabídka školení „Jak na počítač“ a školení na sociální sítě a další.

Podzimní porada pro pracovníky profesionálních a neprofesionálních knihoven (17 účastníků z 12 knihoven) byla zaměřena zejména na přípravu statistiky a činnost knihoven v uplynulém roce.

11 zájemců z 8 knihoven se zúčastnilo semináře, na kterém Ing. Jiří Šilha, zástupce firmy Clavius, představil webový informační systém Tritius.

Knihovníkům základních knihoven průběžně nabízíme možnost účasti na vzdělávacích akcích pořádaných MěK Semily (např. „VU3V – Virtuální univerzita 3 věku“).

V rámci celoživotního profesního vzdělávání doporučujeme k účasti řadu vzdělávacích akcí pořádaných Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci a SKIP Libereckého kraje.

Tvorba výměnných fondů, jejich cirkulace a distribuce

Výměnný fond Městské knihovny Semily obsahuje 30 451 svazků. Přírůstek v roce 2017 činil 1 058 knihovních jednotek, přičemž zakoupeno bylo 865 knih za 170 383 Kč (skutečná hodnota zakoupených knih byla 227 890,- Kč, sleva činila 57 507 Kč).

Zejména menší knihovny, které mají omezené finanční prostředky na nákup vlastního fondu, vítají možnost zkvalitnění a rozšíření nabídky svým čtenářům. Knihy jsou odborně knihovnický zpracované (počítačový program Clavius) a technicky upravené (zabalené do folie, orazítkované, opatřené štítky, kódy, knižními a katalogizačními lístky). Soubory výměnného fondu si knihovníci mohou vybrat osobně, případně se o počtu a skladbě titulů dohodnou telefonicky či e-mailem.

Protože v poslední době dochází k nárůstu požadavků knihovníků menších knihoven o zapůjčení titulů doporučené školní četby, cíleně tento fond doplňujeme.

V uplynulém roce bylo do 55 knihoven distribuováno celkem 188 souborů s 8 411 svazky převážně nových knih (2,80 souboru na 1 obsluhovanou knihovnu; 125,5 knih na 1 obsluhovanou knihovnu). Hodnota distribuovaných knih činí 1 741 190 Kč.

Automatizovaným knihovnám jsou soubory výměnných fondů stahovány do PC.

Pro distribuci výměnných fondů využíváme auto z KVK Liberec. Z důvodu úrazu pana řidiče se nemohlo uskutečnit několik plánovaných rozvozů, čímž došlo k menšímu poklesu v počtu distribuovaných souborů knih výměnných fondů.

Obsluhovaným knihovnám jsme distribuovali více než 18 500 knih (kromě výměnných fondů jsou to knihy pořízené z prostředků obcí, knihy z projektu Česká knihovna, technicky zpracované dary atd.).

Knihy z výměnných fondů v uplynulém roce nechtěli z důvodu momentálního nezájmu obyvatel obce o knihovnu v Rakousích. Pro dlouhotrvající absenci knihovníka jsme nedoručovali výměnné fondy do Roztok u Semil. I přes naši stále trvající nabídku si nepřejí dovoz výměnných fondů v Místní knihovně Bukovina a Kotelsko.

Pomoc při revizi a aktualizaci fondu

Aktualizaci a revizi knihovních fondů provádíme průběžně (na požádání knihovníka či zřizovatele knihovny). V roce 2017 jsme uskutečnili revize a aktualizace v sedmi základních knihovnách přičemž bylo zpracováno celkem 29 734 knihovních jednotek. Součástí revize je zaevidování dosud nezapsaných knih, vypracování seznamů chybějících knih, odstraňování chyb zjištěných při revizi, dohledávání, odpisy knih z přírůstkových seznamů, balení knih do ochranné folie atd.

V průběhu revize zpravidla provádíme aktualizaci fondu a většinou i přestavění a přeznačení fondu naučné literatury včetně instalace nových rozřadovačů MDT a orientačních nápisů, které stejně jako další knihovnické tiskopisy a materiály objednávat a nakupujeme v prodejně Ceiba, Brandýs n. Labem. Po dokončení revize pomůžeme s úpravou a úklidem knihovny.

Nákup a zpracování knihovních fondů z prostředků zřizovatelů (obcí)

Na základě smluv uzavřených se zřizovateli místních knihoven zajišťujeme nákup trvalého fondu. Této služby, kterou nabízíme všem knihovníkům a zřizovatelům, přičemž zdůrazňujeme zejména finanční výhodnost, využilo 6 knihoven (Košťálov, Martinice, Poniklá, Karlovice, Kundratice a Benecko). Pro dalších 8 základních knihoven (Tatobity, Roztoky u Jil., Studenec, Stružinec, Peřimov, Kruh, Vesec a MěK Vysoké nad Jizerou) nakupujeme knihy na základě konkrétní objednávky, kterou následně fakturujeme. Pro celkem 14 knihoven bylo zakoupeno 676 knihovních jednotek v celkové částce 141 341 Kč (skutečná hodnota knih je 194 103 Kč, sleva činí 52 762 Kč). Knihy, které pro knihovny nakoupíme, odborně zpracujeme v souladu s celostátními pravidly, zabalíme do ochranné fólie, na požádání knihovníků zapíšeme do přírůstkových seznamů. K jednotlivým zásilkám knih přikládáme dodací listy. O čerpání prostředků vedeme přesnou evidenci a na konci roku nákup knih trvalých fondů jednotlivým zřizovatelům vyúčtujeme.

Knihovníci využívají naší nabídky na odborné knihovnické zpracování jimi vybraných a zakoupených knih nebo darů (zápis do přírůstkového seznamu – případně elektronická evidence knih, katalogizace, technická úprava knih, distribuce, odpisy knih atd.) – této nabídce využilo 27 knihoven, přičemž jsme zpracovali 9 572 knihovních jednotek.

Všechny výše uvedené činnosti jsou evidovány.

Servis automatizovaných knihovních systémů

Službu v plném rozsahu neposkytujeme. V rámci metodických návštěv a konzultací řešíme běžné problémy s PC technikou a AKS Clavius a LANius, vysvětlujeme pracovní postupy v těchto programech – zejména vkládání knih do PC, případně do knihoven za účelem vkládání knihovního fondu zajišťujeme - např. MK Nová Ves n. Pop., Hrubá Skála, Benecko. Zaměřili jsme se zejména na MK Ohrazenice, kde v roce 2017 zakoupili AKS Clavius.

V případě závažnějších problémů kontaktujeme specialistu.

2. Další služby knihovnám zajišťované pověřenou knihovnou

Webové stránky knihoven

V současné době prezentují své služby na vlastních webových stránkách či na stránkách zřizovatele všechny profesionální knihovny a 30 neprofesionálních knihoven.

Nabízíme spolupráci při vytváření a aktualizaci webových stránek.

Ostatní činnosti

Průběžně provádíme aktualizaci údajů v mapě knihoven Libereckého kraje, adresáři MK ČR a v evidenci knihoven.

V rámci rozvozu výměnných fondů do knihoven distribuujeme knihy MVS, požadované knihovnické tiskopisy a pomůcky, knihy „České knihovny“, časopis Světlik a další.

V rámci metodických návštěv knihoven a návštěv obecních úřadů pomáháme s propagací nové knihy Mgr. Lenky Holubičkové (knihovnice MK Benešov u Semil) - „Hrobům v dálí – otisk 1. světové války na Lomnicku“.

Na cenu „Knihovník/knihovnice Libereckého kraje 2017“ byly nominovány kolegyně z Obecní knihovny Studenec – Ing. Helena Soukupová a paní Ludmila Tauchmanová.

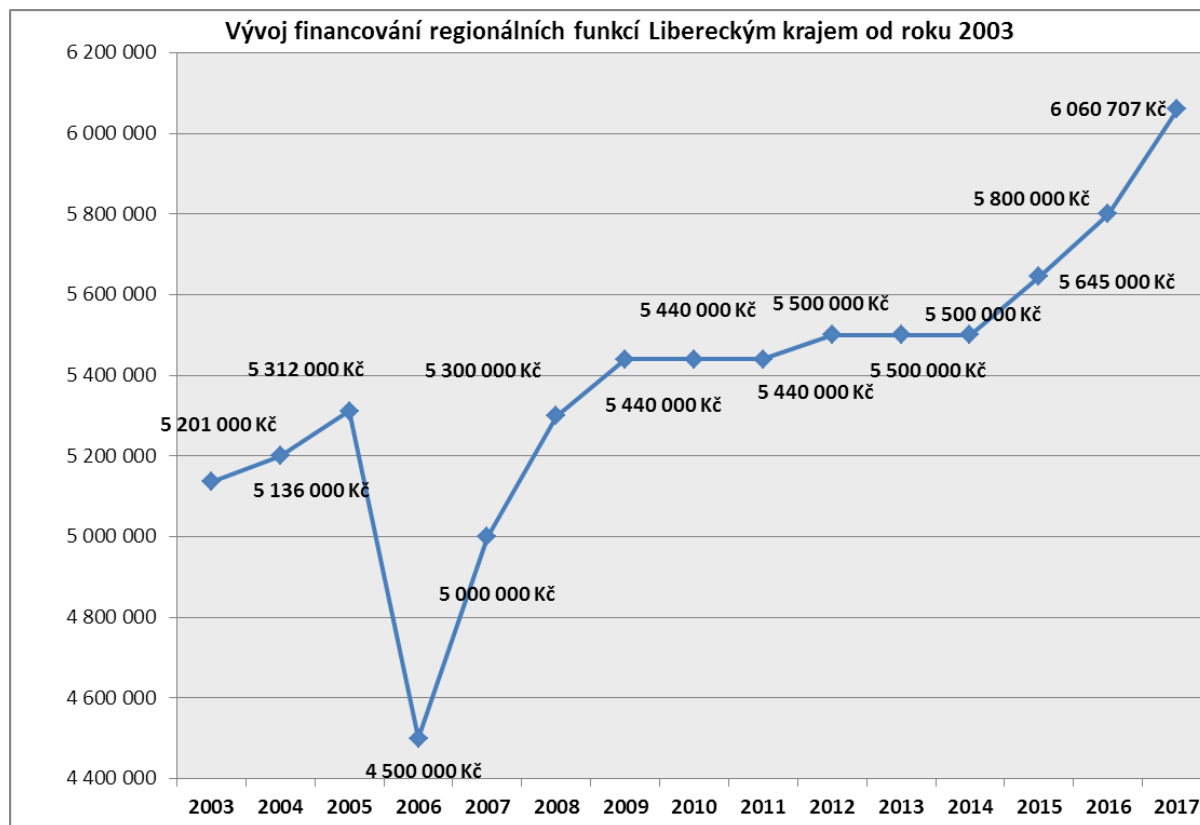
Podklady pro zprávu připravila:

Jitka Vanclová,

vedoucí regionálního oddělení

Městská knihovna Semily, příspěvková organizace

VI. Finanční zajištění regionálních funkcí knihoven v Libereckém kraji



Rok 2017 – rozdělení dotace pro pověřené knihovny a náklady na RF z rozpočtu KVK:

Celkem	Česká Lípa	Jablonec n. N.	Semily	KVK v Liberci okres+kraj
6 060 707	1 364 000	1 042 000	1 346 000	2 308 707

Náklady na výkon RF byly v roce 2017 hrazeny pověřeným knihovnám z dotace Libereckého kraje na základě smluv uzavřených mezi Libereckým krajem a jednotlivými pověřenými knihovnami. Částka na výkon RF se pro KVK v Liberci od roku 2016 stala součástí příspěvku na činnost a není samostatně vyúčtovávána. O nákladech na výkon RF je nadále účtováno odděleně na středisku, do výkazu RF je uváděna částka na něm zuúčtovaná, skutečnou částku vynaloženou na RF zjistíme až po skončení roku, na rok budoucí ji můžeme pouze odhadovat.

Dotace na výkon RF je již několik let zařazena do mandatorních výdajů Libereckého kraje, s jejím schválením v základní výši proto nebyly problémy. Částky pro pověřené knihovny byly na rok 2017 navýšeny o nárůst platů ke konci roku 2016. V lednu 2017 byly žádosti jednotlivých PK o dotaci na výkon RF předány spolu s vyúčtováním za rok 2016 Krajskému úřadu LK. Závazným ukazatelem při sestavování rozpočtů pověřených knihoven byla částka na doplňování výměnného fondu – minimálně 2 Kč na 1 obyvatele oblasti. Rozpočty projednala rada a zastupitelstvo LK a po jejich schválení uzavřel Liberecký kraj s PK smlouvy. Pověřené knihovny obdržely prostředky na výkon RF prostřednictvím svých měst v květnu 2017. V průběhu roku 2017 byly dvakrát zvýšeny platové tarify, navýšení dotace pro pověřené knihovny Rada kraje přes všechny snahy neschválila. Pověřené knihovny byly

	2014	2015	2016	2017	Rozdíl 2016 a 2017
Česká Lípa	280 000	270 000	265 000	275 147	10 147
Jablonec nad Nisou	207 766	229 554	211 878	170 343	- 41 535
Liberec	345 000	345 289	345 228	344 154	- 1 074
Semily	210 043	209 661	205 494	170 383	- 35 111
Celkem	1 042 809	1 054 504	1 027 600	960 027	- 67 573

nuceny upravit rozpočet; jedinou možností bylo snížit částku na nákup výměnných fondů. Úpravu rozpočtů v tomto

smyslu KÚ pověřeným knihovnám schválil. KVK v Liberci byla částka na zvýšení tarifů od 1. 7. navýšena, listopadové zvýšení již musela zajistit ze svých zdrojů.

Do rozpočtu na rok 2018 se pro pověřené knihovny promítlo červencové navýšení tarifů o 10%, listopadové navýšení však opět ve schválených dotacích zahrnuto není. Pověřené knihovny mají příslibem navýšení dotací v rámci rozdělování hospodářského výsledku kraje na jaře 2018.

Z výše uvedeného grafu je patrné, že od roku 2009 je financování RF v Libereckém kraji vcelku stabilní, umožňuje kontinuitu v poskytování služeb a stabilní personální zajištění, na jehož kvalitě závisí úroveň poskytovaných služeb. Rozpočty KVK a PK jsou však velmi napjaté, každý mimořádný výdaj (zákonné zvýšení platových tarifů, modernizace technického vybavení pracovišť, pořízení nového softwaru, platové postupy aj.) je problémem řešitelným pouze snížením částky na nákup VF.

Finanční prostředky byly v rámci předložených rozpočtů pověřených knihoven řádně využity. 73,6 % (oproti 71,91% prostředků bez nákladů na krajskou funkci v roce 2016) bylo vyčerpáno na pokrytí mzdových nákladů (zákonné zvýšení platových tarifů bez zvýšení celkové dotace). Částka 960 027 Kč, tj. 17,86% (oproti 1 027 600 Kč, tj. 19,75% bez nákladů na krajskou funkci v roce 2016) byla využita na nákup knih do výměnných fondů. Průměr nákladů na nákup VF na 1 obyvatele LK činil 2,41 Kč (v roce 2,59 Kč bez nákladů na krajskou funkci).

Poměrně vysoké procento vyčerpané na mzdové prostředky koresponduje s personálně a administrativně náročnou službou „nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků obcí“. V průměru jsme v Libereckém kraji nakupovali pro 62% knihoven (10 240 sv. za 2 059 946 Kč) a zpracovávali knihy pro 67% knihoven (zpracováno 12 862 sv.). Službu „nákup KF“ využívalo 77% knihoven okresu Česká Lípa, 75% knihoven okresu Jablonec nad Nisou, 86% knihoven okresu Liberec. Naproti tomu v okrese Semily nákup využívalo pouze 21% knihoven, zpracování KF 40% knihoven. Disproporce vyplývající z odlišnosti tradičních pracovních postupů v bývalém Severočeském a Východočeském kraji přetrvává. Ve srovnání s ostatními kraji ČR patří náš kraj k těm, kde jsou služby tohoto druhu poskytovány v největším rozsahu.

Ve vykazovaných nákladech na RF KVK v Liberci jsou zahrnuty finanční prostředky na přímý výkon RF v knihovnách Liberecka i na plnění krajské funkce. Je v nich započítán také provoz služebního auta pro potřeby knihoven Liberecka, Jablonecka a Semilsko. V následující tabulce jsou provedeny propočty v jednotlivých oblastech podle PK s odečtem hlavních položek na výkon krajské funkce, tzn. plat krajské metodiky, 2/3 platu řidiče z polovičního úvazku započteného do RF, 2/3 nákladů na benzín a opravy automobilu pro Semilsko a Jablonecko, náklady na tisk Světliku, poměrná část nákladů na telefony, náklady na StatExcel pro celý kraj, polovina nákladů na kopírování (celkem 686 570 Kč). V zájmu objektivit propočtů v jednotlivých oblastech je do počtu obyvatel v okrese Liberec započtena pouze polovina počtu obyvatel krajského města Liberec.

Propočty nákladů v jednotlivých PK a KVK v Liberci (oblast Liberecka)

	Počet obyvatel	Počet obsl. knihoven a jejich poboček	Celkové náklady na výkon RF v Kč	Průměr na 1 knihovnu	Průměr na 1 obyvatele oblasti	Náklady na nákup VF				Osobní náklady v Kč	
						Kč	% z přidělené dotace na RF celkem	Průměr na VF pro 1 obsluh. knihovnu	Průměr na 1 obyvatele	Mzdové, zákonné sociální pojištění, sociální náklady	% z dotace na RF celkem
Česká Lípa	109 260	47	1 364 000	29 021	12,5	275 147	20,17	5 854,19	2,52	883 900	64,80
Jablonec nad Nisou	92 346	36	1 042 268	28 952	11,3	170 343	16,34	4 731,75	1,84	811 385	77,85
Liberec (1/2 města Liberec)	121 037	64	1 622 137	25 346	13,4	344 154	21,22	5 377,41	2,84	1 149 929	70,89
Semily	74 915	67	1 346 000	20 090	18,0	170 383	12,66	2 543,03	2,27	1 110 180	82,48
Liberecký kraj bez kraj funkce	397 558	214	5 374 405	25 114	13,5	960 027	17,86	4 486,11	2,41	3 955 394	73,60
Krajská funkce		3	686 570							604 553	88,05
Kraj úhrnem (počet všech obyvatel)	450 633	217	6 060 975	27 931	13,4	960 027	15,84	4 424,09	2,13	4 559 946	75,2

Zpracovala: Jaroslava Starcová, Krajská vědecká knihovna v Liberci

Za oblast
Českolipska: Miluše Vojtíšková
Jablonecka: Bc. Petr Hejhal
Liberecka: Iva Slámová
Semilsko: Jitka Vanclová

Příloha: Výkaz výkonu a financování regionálních funkcí v roce 2017

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok 2017	Rok 2017	Rok 2017	Rok 2017	Rok 2017	Rok 2017
1	Kraj	Liberecký	Liberecký	Liberecký	Liberecký	Liberecký	Liberecký
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	MěK Česká Lípa	MěK Jablonec n. N.	MěK Semily	Okres Liberec	Krajská funkce	Kraj celkem
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	2,50	2,00	2,60	3,00	1,50	11,6
4	Počet obsluhovaných knihoven	47	36	67	64	3	217
5	Poradenská a konzultační činnost						
6	počet obslužených knihoven	47	34	67	64	45	257
7	počet poskytnutých konzultací	227	115	46	340	53	781
8	počet metodických návštěv	209	70	179	106	23	587
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01						0
10	počet obslužených knihoven	47	37	67	64	3	218
11	počet zpracovaných statistických výkazů	51	41	71	58	5	226
12	Vzdělávání knihovníků, semináře						
13	počet obslužených knihoven	20	10	8	35	75	148
14	počet všech vzdělávacích akcí	3	2	1	3	23	32
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	3	2	1	3	9	18
16	počet všech účastníků	55	13	11	62	586	727
17	z toho (z ř. 16): počet účastníků akcí v rámci RF	55	13	11	62	345	486
18	počet všech vyučovacích hodin	13	4	2	3	137	159
19	z toho (z ř. 18): počet vyučovacích hodin v rámci RF	13	4	2	3	40	62
20	Porady						
21	počet obslužených knihoven	20	15	25	35	3	98
22	počet akcí	3	4	3	3	4	17
23	počet účastníků	55	25	41	62	45	228
24	Pomoc při revizi a aktualizaci KF						
25	počet obslužených knihoven	4	4	7	6		21
26	počet revidovaných knihovních jednotek	27 644	26 085	16 328	16 421		86 478
27	počet revidovaných knihoven	1	4	3	4		12
28	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF						
29	počet obslužených knihoven	36	27	14	55		132
30	počet nakoupených knihovních jednotek	3 559	2 496	676	3 509		10 240
31	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF						
32	počet obslužených knihoven	36	27	27	58		148
33	počet zpracovaných knihovních jednotek	3 559	3 007	9 572	3 937		20 075
34	Výměnný fond (v knihovních jednotkách)						0
35	stav výměnného fondu k 31.12. 2017	23 523	11 161	30 453	40 224		105 361
36	roční přírůstek VF	1 421	737	1 061	1 821		5 040
37	roční úbytek výměnného fondu	124	1079	292	0		1 495
38	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	1 421	737	865	1 821		4 844
39	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků obce	0	0	0	0		0
40	z ř. 36 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů	0	0	0	0		0
41	Cirkulace VF						
42	počet obslužených knihoven	37	34	55	61		187
43	počet expedovaných souborů	110	116	188	216		630
44	počet svazků v souborech	6 440	7 019	8 411	10 403		32 273
45	Servis automatizovaného knihovního systému						0
46	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu automatizovaného systému	13	0	0	55		68
47	počet akcí, zásahů	26	0	0	110		136
48	Doprava v rámci výkonu RF						0
49	počet obslužených knihoven	47				165	212
50	počet ujetých km	5 258				13 237	18 495

	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven (pouze z finančních prostředků kraje)	Rok 2017	Rok 2017	Rok 2017	Rok 2017	Rok 2017	Rok 2017
51	Kraj	Liberecký	Liberecký	Liberecký	Liberecký	Liberecký	Liberecký
52	Název knihovny	MěK Česká Lípa	MěK Jablonec n. N.	MěK Semily	Okres Liberec	Krajská funkce	Kraj celkem
53	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	372 907,70	211 507,00	174 448,50		385 034,00	1 143 897,20
54	z toho : nákup knihovního fondu	275 147,37	170 343,00	170 383,00		344 154,00	960 027,37
55	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	37 000,00	5 944,00				42 944,00
56	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	0	0	4516,9		22 005,00	26 521,90
57	Cestovné (číslo účtu 512)	10 111,00	6 233,00	9 340,00		5 595,00	31 279,00
58	Ostatní služby (číslo účtu 518)	58 081,30	5 290,00	47 514,60		141 591,00	252 476,90
59	z toho : doprava	0	0			0,00	0,00
60	z toho : servis AKS	22 119,90	0,00			46 879,00	68 998,90
61	z toho : nákup licence na el. zdroje	0	0				0,00
62	z toho : nákup knihovnických služeb	0	0				0,00
63	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	650 000,00	584 910,00	823 500,00		1 290 059,00	3 348 469,00
64	z toho : platy zaměstnanců	650 000,00	584 910,00	793 500,00		1 290 059,00	3 318 469,00
65	z toho : ostatní osobní náklady	0	0	30000			30 000,00
66	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	221 000,00	198 871,00	270 810,00		438 623,00	1 129 304,00
67	Sociální náklady (zákonné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)	12 900,00	27 604,00	15 870,00		25 800,00	82 174,00
68	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	2 000,00	0,00				2 000,00
69	Ostatní provozní náklady (neuvedeny v ř. 53, 55 - 58, 63, 66 - 68)	0	1 641,00				1 641,00
70	Provozní náklady celkem (součet ř. 53, 55 - 58, 63, 66 - 69)	1 364 000,00	1 042 000,00	1 346 000,00	0,00	2 308 707,00	6 060 707,00
71	Investiční náklady	0	0				0,00
72	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 70 a 71)	1 364 000,00	1 042 000,00	1 346 000,00	0,00	2 308 707,00	6 060 707,00
73							0,00
74	Přídělená dotace (krajská)	1 364 000,00	1 042 000,00	1 346 000,00	0,00	2 308 707,00	6 060 707,00
75	Vráceno	0	0	0	0	0	0
76							
77							
78							
79							
	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)	Rok 2017	Rok 2017	Rok 2017	Rok 2017	Rok 2017	Rok 2017
81	Náklady za rok						
82	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	0,00	268,00	0,00	0,00	0,00	268,00
83	z toho: na nákup knihovního fondu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
84	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85	z toho : platy zaměstnanců	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
86	z toho: ostatní osobní náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
87	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
88	Ostatní provozní náklady (neuvedené v ř. 82, 84, 87)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
89	Provozní náklady celkem (součet ř. 82, 84, 87, 88)	0,00	268,00	0,00	0,00	0,00	268,00
90	Investiční náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
91	Náklady celkem (součet ř. 89 + 90)	0,00	268,00	0,00	0,00	0,00	268,00
92	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování*						
93	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	676 120,00	578 749,00	141 341,00	663 736,00	0,00	2 059 946,00
94	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř.obcí)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00